Nr. 10. Kraków, dnia 1 października 1911. Rocznik XXXII.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ

dla stoł. król. miasta Krakowa.

Przedpłatę roczną 2 kor. składać można w biurach Komisarzy obwodowych. Właściciele domów w Krakowie otrzymują „Dziennik rozporządzeń“ bezpłatnie.

L. 47628/911.
I. b.

Kraków, dnia 23 września 1911.

ROZPORZĄDZENIE.

Na podstawie § 26 i 77 **regulaminu porządku i czystości** dla miasta Krakowa, Magistrat wydaje następujące zarządzenie:

Celem zapobieżenia uszkadzaniu baryer, poręczy i wszelkiego rodzaju ogrodzeń, stanowiących dobro publiczne przy ulicach, placach, drogach i plantacyach, tudzież ze względu na porządek publiczny, zakazuje się wysiadywania i wspierania się na tego rodzaju baryerach, poręczach i ogrodzeniach, uszkadzania ich przez zanieczyszczanie, umieszczanie rysunków, napisów, nacinanie itp.

Przekroczenia tego nakazu, o ile nie będą stanowić przekroczenia ustawy karnej, karane będą w myśl § 119 regulaminu porządku i czystości dla miasta Krakowa, grzywnami od 2 do 200 K, względnie karami aresztu od 6 godzin do 14 dni.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa.

Sprawy personalne urzędników i służby miejskiej.

Nominacye.

Pan **Konopiński Czesław,** dotychczas pomocnik kancel. Magistratu, został zamianowany dekretem Prezydyum Magistratu z dn. 14 września 1911 do L. Prez. 755/1911, na zasadzie §§ 56 i 89 statutu dla miasta Krakowa, prowizorycznym **praktykantem konceptowym** Magistratu, z adjutum w rocznej kwocie 1600 K i pod warunkami w dekrecie wymienionymi (LM: 94834/911. Prez.)

Pan **Aleksander Gauze,** dotychczas adjunkt ogrodów miejskich w XI. kl. r., zamianowany został z dniem 1 maja 1911 r dekretem Prezydyum Magistratu z dnia 25 kwietnia 1911 r. do L. Prez. 314/911, na zasadzie §§ 56 i 89 statutu dla miasta Krakowa **adjunktem ogrodów miejskich w X. klasie** rangi, z płacą roczną 2.200 K, kwaterowem w rocznej kwocie 768, oraz prawem do trzech trzechleci po 200 K rocznie i do wliczalnego do emerytury dodatku osobistego w kwocie rocznej 200 K po przebyciu 20 lat w tej samej klasie rangi, oraz z mieszkaniem w naturze, opałem i oświetleniem (LM: 40821/911. Prez.)

Trzechlecia względnie pięciolecia.

Pan **inż. Kazimierz Gajczak**, kierownik Elektrowni miejskiej, otrzymał na podstawie uchwały Rady miasta z dnia 14 marca 1907 r. **pierwsze pięciolecie,** w kwocie 600 K rocznie od dnia 21 lipca 1911. (LM: 70742/911. Prez.)

Pan **Jan Pabijan**, sierżant m. Straży pożarnej, otrzymał na podstawie uchwały Rady miasta Krakowa z 25. V. 1910 **trzecie trzechlecie** w kwocie 70 K rocznie od dnia 22 października 1911 (LM: 93260/911. Prez.)

Protokoły obrad Rady miejskiej.

Posiedzenie nadzwyczajne (5 w kad. XVI) **w dniu 14 lipca 1911 r.**

Przewodniczący: Prezydent Dr. Juliusz Leo.
I. Wiceprezydent m.: Dr. Henryk Szarski.
II. Wiceprezydent m.: Józef Sare.
Sekretarz Rady: Dr. Tadeusz Kannenberg.

Radców miejskich obecnych **59.**

Radcy miejscy: Dattner, Dr. Doboszyński, Drozdowski, Dr. Gross, Hałatkiewicz, Jarra, Judkiewicz, Klemensiewicz, Maywalt, Margulies, Miedniak, Dr. Julian Nowak, Peltz, Ritterman, Schmelkes, Sołtysik, Dr. Maryan Starzewski, Dr. Tadeusz Starzewski, Suski, Dr. Tilles, Turski, Dr. Twaróg, Wachtel, Dr. Wasung, hr. Wodzicki (**25**) nieobecność swą usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godz. 6 wieczór.

Przed porządkiem dziennym.

Przyrzeczenie radzieckie.

R. m. Batko złożył ślubowanie radzieckie w ręce przewodniczącego, prezydenta miasta.

Most na Wiśle.

Imieniem Sekcyi I. i II. sprawozdawca st. radca budown. m., Kłeczek, przedkłada następujący nagły wniosek, w sprawie budowy nowego mostu na Wiśle w przedłużeniu ul. Krakowskiej.

1) Odpisać Expozyturze c. k. Dyrekcyi budowy dróg wodnych w następujący sposób:

„W wypadku, gdyby miasto Podgórze mimo, że jest w wysokim stopniu budową tego nowego mostu interesowane, oświadczyło, że się niczem nie przyczyni do zwiększonych kosztów, gmina m. Krakowa w ślad za swoim pismem z dn. 26 maja 1911 L: 46891 zaznacza, że do pokrycia zwyżki kosztów budowy mostu z powodu przesunięcia go w przedłużenie ul. Krakowskiej przyczyni się dalszym datkiem w kwocie 38.500 koron.

2) Wydatek ten pokryć w sposób, jak brzmi uchwała Rady miejskiej z dnia 17 maja 1911 punkt 2. (LM: 65055 1911 I. a).

Nagłość uchwalono.

R. m. Landau Ignacy sprzeciwia się wnioskowi. Pominąwszy wielki wydatek, nie można się zgodzić na przeniesienie mostu z ul. Mostowej na Krakowską, bo olbrzymi zastęp ciężko zarobkującej ludności, która mieszka przy ul. Mostowej, poniósłby ciężki uszczerbek.

Prez. Leo i wicepr. Sare oświadczają, że rzecz ta została już merytorycznie załatwioną; obecnie chodzi tylko o to, czy dodać 38.500 K subwencyi.

Wniosek uchwalono.

Lekarze szkolni.

Imieniem Prezydyum, naczelny lekarz miejski Dr. Janiszewski przedkłada nagły wniosek.

Rada miasta uchwali:

Stwarza się dodatkowo jeszcze 2 posady lekarzy szkolnych z płacą po 1.400 K rocznie. Wynikający stąd wydatek pokryje się w roku bieżącym całkowicie z Dz. IX. poz. 1. l. *c)* z zaoszczędzonej w pierwszem półroczu b. r. kwoty.

W budżecie na następne lata wstawiać się będzie w tym dziale kwotę 17.000 K (LM: 75551/911. Prez.).

Nagłość uchwalono.

R. m. Bujwid domaga się, aby przyznać subwencye tym lekarzom szkolnym, którzyby zamierzali zwiedzić wystawę hygieniczną w Dreźnie.

R. m. Stanisław Nowak prosił, aby obowiązki lekarzy szkolnych pełniły także lekarki, oraz aby do komisyi sanitarnej należeli także nauczyciele szkół średnich i ludowych, wreszcie aby lekarze policyjni wchodzili w skład miejskiego urzędu zdrowia.

Prezydent Dr. Leo wyjaśnia, że sprawa lekarzy policyjnych jest w toku. Zarząd miasta dąży do tego, aby lekarze ci przeszli na etat Gminy w zamian za ryczałt, którýby Gmina otrzymała od rządu. Co do składu komisyi sanitarnej to polega on na ustawie; zmiana zatem nastąpić może jedynie w drodze petycyi na Sejm.

Wniosek uchwalono.

Porządek dzienny.

Budżet.

Dalszy ciąg dyskusyi ogólnej.

Mowa dra Gertlera.

W dalszym toku dyskusyi ogólnej nad budżetem przemówił mowca generalny r. m. Gertler. Zaznaczył on, że Rada miasta w ostatniem trzechleciu wiele pracowała, nie załatwiła jednak wielu spraw. W tym kierunku mniejszość domagać się będzie stanowczego załatwienia tych postulatów, co do których prezydent corocznie dawał tylko — przyrzeczenia. Nie zostały one spełnione także dlatego, że prezydent nie jest w stanie sam wszystkiego przeprowadzić; tem bardziej podzielić się on musi czynnościami z obu swoimi zastępcami i oddać im pewną samodzielność. Wtedy nie będą się zdarzały takie wypadki, jak te, które są obecnie na porządku dziennym, że plenum Rady nie bywa należycie i w swoim czasie informowane o fazie wielu spraw, wychodzących niejednokrotnie z inicyatywy radzieckiej. — Mowca cytuje długi szereg spraw i uchwał Rady, jak: filia Banku przemysłowego, odsunięcie prochowni, połączenie Krakowa z Zakopanem, dowóz mięsa rumuńskiego, zmiany ustroju szkół ludowych, stworzenie gminnego zakładu pogrzebowego, powiększenie policyi i t. d. Szczególnie mniejszość nie jest o wielu tych sprawach informowaną i dlatego chciała mieć swego reprezentanta w prezydyum. Większość nie zgodziła się na to i sama już wzięła odpowiedzialność za rządy miasta; mniejszość zajmie stanowisko życzliwe, choć krytyczne, obstrukcyi nikt z mniejszości uprawiać nie ma zamiaru.

Mowca zajmuje się następnie obszernie sprawą **reorganizacyi Magistratu** i zmianą systemu urzędowania; raz to już trzeba koniecznie uczynić, a jeżeli prezydent z powodu nawału zajęć nie ma czasu, niechaj tę sprawę odda jednemu z wiceprezydentów lub przewodniczącemu sekcyi prawniczej. Dalej kwestya budżetu samego. Nikt z nas właściwie nie wie, jak wygląda stan majątkowy Gminy; konieczna rzecz, aby od czasu do czasu Rada była o tem informowana.

Następnie omawia dr. Gertler sprawę **drożyzny** i krytykuje działalność prezydyum miasta w tej sprawie. **Cegielni miejskiej** dotąd nie mamy; na gruntach pofortyfikacyjnych budować nie można; co do rozszerzenia **tramwaju** znajdujemy się w stadyum wyczekiwania jeszcze; **elektrownia** znajduje się w ciasnym budynku i t. d.

Mowca wskazuje jeszcze na odkładaną tak ciągle sprawę **reformy statutu miejskiego**; poczem przedstawia sytuacyę ostatnich dni, wytworzoną stanowiskiem większości, która do udziału w rządach nie chce dopuścić mniejszości. Z powodu tego mniejszość nie może brać odpowiedzialności za zarząd Gminy, będzie jednak dbać z całych sił o dobro Krakowa.

(Przewodnictwo obejmuje I. wiceprezydent Dr. Szarski.)

Wyjaśnienia prezydenta.

Na zakończenie jeneralnej dyskusyi budżetowej zabrał głos prezydent miasta Dr. Leo i zaznaczył, że dawno nie było tak ożywionej dyskusyi budżetowej i rzucającej tak wiele światła na politykę gospodarki gminnej. W dyskusyi zaznaczyły się dwa prądy; uważać można to rozdwojenie za chwilowy epizod, gdyż w programie obu klubów radzieckich niema zasadniczych różnic i porozumienie niezawodnie nastąpi prędzej czy później w interesie dobra miasta.

Z wywodów ostatniego mowcy zdawałoby się, że w ostatnich latach zaszło wiele zaniedbań. Zapowiedziano na przyszłość krytykę; jest ona potrzebną i pożyteczną zawsze w pracach publicznych. Zaznaczono tu różne niewykonane rezolucye, ale zapomniano o tem, że wykonanie ich jest bardzo trudne i połączone z wielkimi wydatkami i przygotowaniami; że nieraz potrzeba całych lat, aby jaką rezolucyę wykonać. W parlamencie uchwalono podczas ostatniej dyskusyi budżetowej przeszło 300 rezolucyi (r. m. Daszyński: 615). Mowca dziękuje za to uzupełnienie i zapytuje, ile czasu trzeba na wykonanie tych rezolucyj i czy w istocie będzie je można wykonać?

Prezes klubu demokratycznego podniósł zarzut, że autonomiczny prezydent lekceważy autonomię przez spóźnione przedkładanie budżetu. Na podstawie dat wskazuje mowca, że zarzut jest nieuzasadniony, bo w ostatnich

latach budżet wcześniej przedkładano, a w bieżącym roku spóźnienie nastąpiło z powodu wyborów do Rady miasta i parlamentu. Podniesiono zarzut opóźniania **reformy wyborczej.** Zarzut również niesłuszny, ponieważ ref rma musi objąć stosunki rozszerzonego miasta. Rozszerzenie nastąpiło w kwietniu roku zeszłego; od tego czasu zgromadzono potrzebne materyały i przeprowadzono dyskusye w komisyi i klubach radzieckich. Reformę należało oprzeć na ostatnim spisie ludności i trzeba było czekać na gruntownie opracowane wyniki tych spisów. Wszelkie nagłe wnioski i interpelacye przed spisem ludności były tylko dowodem dobrych chęci, ale nie prowadziły do czynu; nikt nie przedłożył projektu reformy. Takie projekty zazwyczaj nie załatwiają sprawy, bo jednostka nie może opanować całego materyału; ale gdyby naprawdę żądano reformy gminnej ordynacyi wyborczej, to taki projekt byłby się z pewnością pojawił w Radzie, jak pojawił się w Sejmie. I tutaj musimy się podzielić odpowiedzialnością.

Drożyzna nie jest specyalnością krakowską; panuje ona w całej Austryi i składają się na nią daleko sięgające przyczyny. Przestrzedz należy przed używaniem drożyzny jako środka agitacyjnego, bo taka metoda prowadzi ludność do wyłącznego oglądania się na Gminę. W sprawie drożyzny mieszkań Gmina więcej może zrobić i wskazane kroki już podjęła, a kwestyą tą zajmują się ludzie fachowi. Mowca dziękuje r. m. Perosiowi za przestudyowanie za granicą budowy tanich mieszkań. Gmina dąży do rozszerzenia sieci tamwajowej, aby umożliwić zabudowanie i zamieszkanie tańszych terenów; Gmina stworzy na podstawie ustawy państwowej instytucyę, która zbuduje domy za 6 milionów koron. Mowca przestrzega przed rzucaniem podejrzeń, jakoby klub mieszczański nie chciał podjąć akcyi około złagodzenia drożyzny mieszkań. Fakta mówią co innego.

Podnoszono narzekania z powodu niezbudowania **cegielni miejskiej**; budowa musi być łącznie traktowana z polityką mieszkaniową Gminy i parcelacyą gruntów, musi to być zakład wielkich rozmiarów, doskonale urządzony, a zadaniem jego musi być regulowanie cen cegły. Budowa takiego zakładu musi być doskonale przestudyowaną i przygotowaną, a Magistrat przedłożył już wnioski komisyi gruntowej, a następnie pełnej Radzie, która przekazała rzecz jeszcze do zbadania sekcyi ekonomicznej. Taki był tok rzeczy; Magistrat nie kierował się tu złą wolą, jak mu zarzucano, tylko interesem miasta. Spełniamy nasze obowiązki jak najsumienniej, zdając sobie sprawę, że na Kraków zwrócone są oczy całej Polski i Kraków chce być Jej wzorem.

Wyjaśnienia jeneralnego referenta.

Przemawiał jeszcze jeneralny referent budżetu r. m. Federowicz i zaznaczył, że przeciwko budżetowi nie podniesiono zasadniczych zarzutów. Tylko radca Heuman podniósł, że w budżecie jest deficyt, pokryty gminnemi opłatami od napojów spirytusowych. Takie pokrycie bez obciążenia bezpośredniemi opłatami uważać można za zasługę, bo opłaty od napojow spirytusowych szły do niedawna na rzecz kraju. Mowca wyjaśniał, że życzenia klubu demokratycznego o przyznanie mu pierwszej wiceprezydentury nie uwzgledniono tylko dlatego, że szło o utrzymanie ciągłości pracy w prezydyum i wybrano nadal tych samych wiceprezydentów w chwili, gdy prezydent ma otwarte nowe pole pracy w parlamencie. Klub demokratyczny zaś miał i ma wszelkie prawo kontroli, pracy oraz inicyatywy w sekcyach i komisyach. Mowca uznał potrzebę rychłej i szerokiej reformy gminnej ordynacyi wyborczej, a następnie odpierał różne zarzuty, podniesione przez członków klubu demokratycznego.

Mowca prosił Radę o przystąpienie do dyskusyi szczegółowej nad budżetem.

Dyskusya szczegółowa.

Dział I. Zarząd główny.

Sprawozdawca r. m. dr. Ponikło przedstawia

bilans:

Wydatki zwyczajne	kor. 1,182.862		
„ nadzwyczajne	„ 12.000	kor. 1,194 862	
Dochody zwyczajne	kor. 117 790		
„ nadzwyczajne	„ —	„ 117.790	
Niedobór		kor. 1,077.072	

bilans gmin przyłączonych.

Wydatki zwyczajne	kor. 2.095	
„ nadzwyczajne	„ —	kor. 2.095
Dochody zwyczajne	kor. 400	
„ nadzwyczajne	„ —	„ 400
Niedobór		kor. 1.695

R. m. Daszyński omówił ostatni rozłam wśród klubów radzieckich; przyczynę tego rozłamu upatrywał w ostatnich wyborach do parlamentu i jako największe zadania wskazywał reformę wyborczą i walkę z drożyzną.

R. m. Pająk wyraził zapatrywanie, że Gminę czekają wobec drożyzny wieksze wydatki na urzędników, dalej podniósł potrzebę zrównania płac urzędników akcyzy z płacami urzędników Magistratu.

R. m. X. Caputa wobec wywodów r. m. Daszyńskiego zauważył, że partya socyalistyczna uważa się za wyłącznego obrońcę biednych; mowca sądzi, że jest to za daleko idąca pretensya, bo i mowca i inne koła naszego społeczeństwa troszczą się o interesa ubogich.

R. m. Dr. Gertler wyraził życzenie, aby „Dziennik rozporządzeń Magistratu“ wychodził regularnie.

R m. Godzicki zgłasza rezolucyę:

„Wzywa się Magistrat, aby w celu ułatwienia stronom rozpoznania się w rozmieszczeniu urzędów i kancelaryj, oraz w przeznaczeniu tychże, obok głównej **tablicy oryentacyjnej w sieni ratusza**, wywiesił także na każdem piętrze szczegółowe tablice oryentacyjne oraz umieścił nad drzwiami kancelaryi odpowiednie napisy, wykonane podług jednolitego wzoru o estetycznym wyglądzie. (LM: 77806/911. I. a.)

Dział I. i rezolucyę przyjęto.

Dział II. Zarząd majątku miejskiego.

Sprawozdawca r. m. Beringer przedstawia

bilans:

Wydatki zwyczajne	kor. 164.528	
„ nadzwyczajne	„ 3.860	kor. 168.388
Dochody zwyczajne	kor. 1,085.123	
„ nadzwyczajne	„ 113 964	„ 1,199 087
Nadwyżka pokrycia		kor. 1,030.699

Bilans gmin przyłączonych.

Wydatki zwyczajne	. . . . . kor. 1.880		
„ nadzwyczajne	. . . . „ —	kor. 1.880	
Dochody zwyczajne	. . . . . kor. 505		
„ nadzwyczajne	. . . . „ —	„ 505	
	Niedobór	. . kor. 1.375	

R. m. Konopiński zgłasza rezolucyę:

„Wzywa się zarząd miasta o usunięcie z arkad **Sukiennic** obecnych latarń gazowych i zaprowadzenie oświetlenia elektrycznego (LM: 77809/911. I. a)",

Dalej poruszył sprawę zeszpecenia błoń budami.

R. m. Dr. Meisels zgłasza rezolucyę:

„Uprasza się Prezydyum o jak najspieszniejsze przygotowanie **parcelacyi gruntów miejskich w Birnbaumówce i na Dębnikach** i jak najspieszniejsze rozpoczęcie prac przygotowawczych w sprawie projektu mostu na przedłużeniu ulicy Dietla, dla uprzystępnienia gruntów na Dębnikach" (LM: 77808/911. B/b).

R. m. Wolny zgłasza rezolucyę:

„Uprasza się przeznaczyć odpowiednią kwotę na **budowę tanich mieszkań** i na budowę **warsztatów dla rękodzielników,** przeznaczyć odpowiedni grunt i odpowiednią kwotę na ten cel jeszcze w tym roku" (LM: 77810 1911. III. b.).

R. m. Domański podniósł zaniedbanie **Sukiennic,** panujący tam brud i nieporządek i prosił o doprowadzenie budynku do należytego stanu; kosztorys restauracyi jest już wykonany.

Wiceprezyent Sare wyjaśnił, że brud w Sukiennicach będzie wkrótce usunięty.

R. m. Stanisław Nowak zgłasza rezolucyę:

„Rada miejska uchwala:

Przyspieszyć budowę nowych **budynków szkolnych** i tworzenie nowych tak, ażeby anormalne i niezdrowe stosunki, panujące w naszych szkołach usunąć można jak najprędzej.

Uchwala się również usunięcie budynku szkolnego im. św. Wojciecha przy placu Biskupim". (LM: 77849 1911. IV).

Dział II. oraz zgłoszone rezolucye przyjęto.

Przydzielenie do Sekcyi.

Rada m. przydzieliła r. m. **Dra Rafała Landaua,** zgodnie z jego życzeniem ze sekcyi prawniczej do sekcyi dobroczynnej.

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 9^{40} wieczór.

Posiedzenie nadzwyczajne (6 w kad. XVI) **z dnia 20 lipca 1911.**

Przewodniczący: / *I. Wiceprezydent m.:* Dr Henryk Szarski.
II. Wiceprezydent m.: Józef Sare.
Sekretarz Rady: Dr Tadeusz Kannenberg.

Radców miejskich obecnych **53**.

Radcy miejscy: Daszyński, Dattner, Dąbrowski, Epstein, Dr. Fierich, Dr. Gross, Dr. Guńkiewicz, Hałatkiewicz, Heuman, Jarra, Judkiewicz, Klemensiewicz, Dr. Ignacy Landau, Dr. Rafał Landau, Prezydent dr. Leo, Dr. Lustgarten, Maciołowski, Maywalt, Dr. Julian Nowak, Peltz, Romanowski, Schmelkes, Schwarz, Sołtysik, Dr. Maryan Starzewski, Suski, Dr. Tilles, Turski, Dr. Twaróg, Dr. Wasung, hr. Wodzicki (**31**) nieobecność swą usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie $5^1/_2$ wieczór.

Przed porządkiem dziennym.

Wspomnienie pośmiertne.

Przewodniczący, I. wiceprezydent Dr. Szarski wygłosił następujące wspomnienie:

Dnia 15 b. m. zmarł **ś. p. Albert Mendelsburg,** nestor naszej Rady miejskiej. Był on jednym z ostatnich, którzy do pierwszej Rady należeli, a jedynym, który nieprzerwanie mandat radziecki od powstania naszej Rady aż do czerwca b. r., t. j. przez 45 lat piastował. Jeszcze przed utworzeniem Rady miejskiej brał on udział w naradach w sprawie autonomii gminnej naszego miasta. Wybrany w roku 1866 radcą miejskim wstąpił do sekcyi I. ekonomicznej, a w 3 lata potem przeniósł się do sekcyi skarbowej, w której jako członek, potem jako zastępca przewodniczącego, wreszcie jako przewodniczący do ostatnich czasów pozostawał. W charakterze tym brał czynny i wybitny udział we wszystkich sprawach finansowych naszego miasta, między innemi także i przy zaciągnięciu pożyczki losowej krakowskiej. Zdanie jego odznaczające się zawsze wielką rozwagą i ostrożnością, było niejednokrotnie decydującem w sprawach skarbowych.

W młodszych latach brał udział w licznych komisyach Rady, szczególniej zaś zaznaczył swą działalność w dawnej komisyi ubogich i w komisyi przemysłowej, później zaś w komisyi gazowej i w komisyi budowy teatru. Należał do najpilniejszych radców, a obowiązki swe radzieckie spełniał z prawdziwem zamiłowaniem. Wybrany z ramienia Rady do wielkiego wydziału Kasy Oszczędności miasta Krakowa, był członkiem komisyi kontrolującej Kasy, a następnie jej przewodniczącym. Był też delegatem Rady w zarządzie szkoły handlowej, a później tegoż zarządu przewodniczącym i kasyerem. Już samo powołanie go na przewodniczącego, a później stałe długoletnie piastowanie tych godności w obu instytucyach wskazuje na to, że działalność jego była wybitną i owocną, pojmował też wszelki wybór nie jako zaszczyt, ale jako twardy obowiązek, spełniając jak najskrupulatniej powierzone mu czynności. Działalność jego jako wiceprezydenta a później prezydenta Izby handlowej i przemysłowej, tudzież jako posła do Rady państwa już na innem miejscu podniesiono.

W ostatnich latach, gdy wiek i słabnące siły nie pozwalały mu na sumienne spełnianie rozlicznych obowiązków publicznych i gdy godności swe złożył, przecież z wielkim trudem przybywał od czasu do czasu na posiedzenia Rady miasta do tej sali, która mu tak żywo przypominała dawne czasy i dawnych ludzi.

Miasto nasze straciło przez tę śmierć jednego z najwierniejszych synów swoich, a imię zasłużonego obywatela zachowa zawsze we wdzięcznej pamięci.

Członkowie Rady miejskiej wysłuchali przemówienia stojąc.

Dar na ubogich m. Krakowa.

Przewodniczący zawiadomił Radę, że synowie zmarłego pp. Leon i Zygmunt Mendelsburgowie złożyli z powodu śmierci ojca kwotę 1 000 kor. na rzecz ubogich m Krakowa; za co Prezydyum miasta imieniem Rady złożyło ofiarodawcom podziękowanie.

Ślubowanie radzieckie.

R. m. **dr. Tadeusz Starzewski** złożył w ręce przewodniczącego uroczyste przyrzeczenie radzieckie.

Urlop.

Rada m. udzieliła r. m. Beringerowi urlopu na 6 tygodni.

Budżet na r. 1911.

Dalszy ciąg dyskusyi szczegółowej.

Dział III. Opodatkowanie i opłaty gminne.

Dyrektor m. Izby obrach. Krzyżanowski w zastępstwie sprawozdawcy r. m dra Grossa przedstawia

bilans.

Wydatki zwyczajne	kor. 920		
„ nadzwyczajne	„ —	kor.	920
Dochody zwyczajne	kor. 3,151.654		
„ nadzwyczajne	„ —	„	3,151 654
Nadwyżka pokrycia		kor.	3,150734

oraz bilans z gmin przyłączonych:

Wydatki zwyczajne	kor. —		
„ nadzwyczajne	„ —	kor.	—
Dochody zwyczajne	kor. 8.350		
„ nadzwyczajne	„ —	„	8 350
Nadwyżka pokrycia		kor.	8.350

nadto rezolucye zamieszczone na str. 33 preliminarza budżetu.

Dział III i rezolucye uchwalono.

Dział IV. Zarząd długu miejskiego.

Dyr. m. Izby obrach. Krzyżanowski przedstawia

bilans:

Wydatki zwyczajne	kor. 1,017 886		
„ nadzwyczajne	„ —	kor.	1,017.886
Dochody zwyczajne	kor. 191.642		
„ nadzwyczajne	„ —	„	191 642
Niedobór		kor.	826.244

Uchwalono.

Dział V. Bezpieczeństwo publiczne.

Dyr. m. Izby obrach. Krzyżanowski przedstawia

bilans:

Wydatki zwyczajne	kor. 470.712		
„ nadzwyczajne	„ 21 804	kor.	492.516
Dochody zwyczajne	kor. 9.850		
„ nadzwyczajne	„ 200	„	10 050
Niedobór		kor.	482 466

oraz bilans z gmin przyłączonych:

Wydatki zwyczajne	kor. 3.680		
„ nadzwyczajne	„ —	kor.	3.680
Dochody zwyczajne	kor. —		
„ nadzwyczajne	„ —	„	—
Niedobór		kor.	3.680

a nadto rezolucyę zamieszczoną na str. 45 preliminarza budżetu.

R. m. Konopiński popiera rezolucyę, aby Magistrat poczynił starania o **powiększenie liczby żołnierzy policyjnych**. Brak bezpieczeństwa publicznego daje się dotkliwie uczuć zwłaszcza w gminach podmiejskich.

R. m Godzicki zgłasza rezolucyę:

„Rada m. uchwali:

Wzywa się Magistrat, aby zastanowił się nad sposobem **sprzedaży nawozu** ze stajen gminnych i zmiotków z ulic i placów targowych w tym kierunku, aby z tego źródła uzyskać większy dochód roczny i przedłożył w tym przedmiocie wnioski w ciągu 6 miesięcy“. (LM: 77816 1911 I. a.)

Po wyjaśnieniu sprawy policyi przez przewodniczącego oraz po przemowach X. dra Caputy, popierającego wniosek r. m. Konopińskiego, r. m. Czubryta i Zbroji Dział V. oraz rezolucye drukowane przyjęto.

Dział VI. Budowy i roboty publiczne.

Dyr. m. Izby obrach. Krzyżanowski przedstawia

bilans:

Wydatki zwyczajne	kor. 407.170		
„ nadzwyczajne	„ 10 987	kor.	418.157
Dochody zwyczajne	kor. 235.900		
„ nadzwyczajne	„ —	„	235.900
Niedobór		kor	182.257

oraz bilans z gmin przyłączonych:

Wydatki zwyczajne	kor. 12.250		
„ nadzwyczajne	„ —	kor.	12.250
Dochody zwyczajne	kor. —		
„ nadzwyczajne	„ —	„	—
Niedobór		kor.	12.250

a nadto rezolucye zamieszczone na str. 49 i 51 preliminarza budżetu.

R. m. dr. Gertler prosi o przyspieszenie uchwalenia ustawy o łączeniu z kanałami miejskimi.

R. m. Miedniak zaznacza, że projekt tej ustawy jest za surowy i musi być przerobiony.

R m. Pająk porusza sprawę konserwacyi dróg i regulacyi miasta.

R. m. Dr. Meisels zgłasza 2 rezolucye:

„Uprasza się Prezydyum o przygotowanie **planu kanalizacyi dzielnicy VIII.** i jak najspieszniejsze przystąpienie do systematycznego skanalizowania tej dzielnicy. Uprasza się również o wydatniejszą opiekę nad chodnikami i brukami dzielnicy VIII i usunięcie zaniedbań ostatnich lat“. (LM: 77818/911. B/b.)

„Uprasza się Prezydyum o przygotowanie planu poprawy **kanalizacyi** ulic: Zielonej, Jasnej i Sebastyana, w których każda większa ulewa powoduje ogromne szkody z powodu złej kanalizacyi. (LM: 77819/911. B/b.)

Po przemowach r. m. Domańskiego i Czubryta, Dział VI., oraz rezolucye drukowane przyjęto.

Dział VII. Upiększenie miasta.

Dyr. m. Izby obrach. Krzyżanowski przedstawia bilans:

Wydatki zwyczajne	. . . . kor.	83.010	
„ nadzwyczajne	. . . „	9.329	kor. 92.339
Dochody zwyczajne	. . . . kor.	8.740	
„ nadzwyczajne	. . . „	—	„ 8.740
Niedobór	. . . kor.		83.599

i rezolucyę zamieszczoną na str. 59 preliminarza budżetu.

R. m. Konopiński interpeluje w sprawie sadzawki i proponuje, aby wobec tego, że tam jest tylko woda stojąca, zniesiono sadzawkę na plantach, a zaprowadzono drugą fontannę.

R. m. Godzicki zgłasza rezolucyę:

„Rada miasta uchwali:

Wzywa się Magistrat o zastanowienie się nad sprawą wprowadzenia na **plantacyach** i w gminnych parkach i ogrodach, wypożyczania **krzeseł** do siedzenia za pewną opłatą, pobieraną na fundusz ubogich miejscowych i o złożenie w tym przedmiocie sprawozdania w ciągu trzech miesięcy“ (LM: 2212/911. VI. a).

R. m. Bujwid zgłasza 2 rezolucye:

„Rada miasta uważa za konieczne lepszą opiekę nad **Parkiem Jordana**“ (LM: 77828/911. IV.).

„Poleca się budowniczemu miejskiemu opracowanie projektu innego ukształtowania **sadzawki**, resp. zasypania“. (LM: 77829/911 B/b.)

R. m. dr Meisels zgłasza rezolucyę:

„Uprasza się Prezydyum o przygotowanie wniosków w sprawie utworzenia **placu ogrodowego** w Dz. VIII., gdyż dzielnica ta po za skwerem w ul. Dietla nie posiada żadnego publicznego ogrodu“. (LM: 77824/911 I a).

R. m. Dębicki zgłasza rezolucyę:

„Uprasza się o pomnożenie liczby **ławek** w alei, prowadzącej do **Kopca Kościuszki** o 5 sztuk. (LM: 77826 1911. I. a).

R. m. Iglicki zgłasza rezolucyę:

„Z powodu, że niema odpowiedniego nadzoru **w parku dra Jordana**, Rada m. uchwala przeznaczenie na sezon letni 4 **dozorców** z odpowiednimi napisami na czapkach: „Dozorca parku“ (LM: 77827/911. IV.).

R. m. Konopiński zwraca uwagę, że na park Jordana podnoszono skargi w Radzie szkolnej krajowej. Stwierdzono, że młodzież, za którą się płaci osobno, nie ma w parku należytej opieki. Mowca prosi o zaradzenie tym ujemnym stosunkom.

Po wyjaśnieniach przez przewodniczącego i II. wiceprezydenta Sarego Dział VII. i drukowaną rezolucyę przyjęto.

Dział VIII. Zarząd targowy.

Dyr. m. izby obrach. Krzyżanowski przedstawia bilans:

Wydatki zwyczajne	. . . kor.	92 200	
„ nadzwyczajne	. . „	29.946	kor. 113.146
Dochody zwyczajne	. . . kor.	153.772	
„ nadzwyczajne	. . „	20 000	„ 173 772
Nadwyżka	. . . kor.		60.626

R. m. Wajda zgłasza rezolucye:

„Rada m. uchwali, aby w **jatkach** poddominikańskich zaprowadzić **oświetlenie** gazowe“ (gaz).

„Rada m. uchwali wybudowanie **stajen na bydło** rogate na targowicy miejskiej; jak również urządzenie nakrycia nad targowicą miejską. (LM: 77.836/911 akc.).

St. radca Mgtu dr. Zawadzki udzielił wyjaśnień.

R. m Stan. Nowak zgłasza rezolucyę:

„Uprasza się Magistrat, aby czuwał więcej nad **porządkiem na placach targowych**, by czas sprzedaży był uregulowany, by zaraz po usunięciu się sprzedających oczyszczano, oraz by personal dozorujący targi, obchodził się grzecznie z ludźmi wiejskimi sprzedającymi, gdyż kupcy skarżą się na niegrzeczne obchodzenie się z nimi“. (LM: 74205/911. III. b).

R. m. Meus zgłasza rezolucyę:

„Wzywa się Magistrat o przyspieszenie i obmyślenie przez komisyę odnośną, **programu hal i targowisk** w Krakowie“. (LM: 77834/911 akc.).

R. m. dr. Meisels zgłasza rezolucyę:

„Wzywa się Magistrat o jak najrychlejsze obniżenie **cen węgla** z miejskiego składu, a to wobec zniesienia akcyzy od węgla“. (LM: 77831/911. III. b.)

R. m dr. Schneider porusza sprawę uporządkowania placu Szczepańskiego.

Dział VIII. uchwalono.

Dział IX. Zdrowotność miasta.

Sprawozdawca r. m. dr. Pareński przedstawia bilans:

Wydatki zwyczajne	. . . kor.	679.492	
„ nadzwyczajne	. . „	21.750	kor. 701.242
Dochody zwyczajne	. . . kor.	357.140	
„ nadzwyczajne	. . „	400	„ 357.540
Niedobór	. . . kor.		343.702

oraz bilans z gmin przyłączonych:

Wydatki zwyczajne	. . . . kor.	6.562	
„ nadzwyczajne	. . . „	5.900	kor. 12.462
Dochody zwyczajne	. . . . kor.	50	
„ nadzwyczajne	. . . „	—	„ 50
Niedobór	. . . kor.		12.412

R m. Szatkowski wnosi:

„Rada m. uchwali:

1) Subwencyę roczną na **Towarzystwo Ratunkowe** podnosi się z 2.000 na 3.000 kor.

2) Wzywa się Magistrat o obmyślenie **lokalu dla epileptyków i pijaków**“. (LM: 74204/911. fiz.)

Wniosek popiera r. m. Konopiński.

R. m. dr. Gertler uzupełnia wniosek r. m. Szatkowskiego aby w Dz. IX. l. *h*) podnieść dochód z upiększania mogił z 16.000 na 17.000 kor.

R. m. Godzicki zgłasza rezolucyę:

„Rada miasta uchwali:

Wzywa się Magistrat, aby zastanowił się nad uregulowaniem **obsługi ustępów publicznych** w tym kierunku, aby lokale te stały otworem i w porze nocnej na czas rzeczywistej potrzeby ludności, oraz, aby się zastanowił nad uregulowaniem taryfy opłat i poboru tychże w tym

kierunku, aby z nich pokryć wydatki na obsługę ustępów, a w miarę możności i na ich budowę.“ (LM: 77839 1911. I. a).

R. m. Romański zgłasza rezolucyę:

„Wzywa się administracyę akcyzy, by sporządziła **opis illustrowany rzeźni** i drukiem go ogłosiła“ (akc.).

R· m. Bujwid zgłasza 2 rezolucye:

„Uprasza się o rychłe uregulowanie sprawy **oprawiska miejskiego**“. (LM: 77838/911. III. b).

„Należy się zastanowić nad **oczyszczaniem ścieków** przed wpuszczeniem do Wisły, dla uchronienia ludności od powstawania chorób zakaźnych“. (LM: 77820/911. B/b)

R. m. Dębicki porusza sprawę przemiany parafialnego cmentarza zwierzynieckiego na miejski cmentarz.

R. m. Guzikowski prosi o wyjaśnienie, w jakiem stadyum znajduje się sprawa wywozu śmieci i popiołu oraz czyszczenia dołów kloacznych z nowych dzielnic, uchwalone przez Radę w lutym b. r.

Przewodniczący udzielił wyjaśnienia.

R. m. Peroś wnosi:

„Rada miejska poleca Magistratowi zwołać **ankietę**, w celu obmyślenia norm, jako uzupełnienie ustawy budowlanej co do uzyskania **konsensu na budowę**“. (LM: 74203 1911. B/a).

R. m. Stan. Nowak zgłasza rezolucyę:

„Rada miasta uchwala:

Wzywa się zarząd Zakładu czyszczenia miasta, ażeby w należytej opiece utrzymywał **przyrządy do czyszczenia** miasta, zarazem wzywa się Magistrat o wydanie nakazu, ażeby używano w mieście do przewożenia rumowiska, ziemi, nawozu i t. p. wozów szczelnych i żeby ten nakaz był należycie przestrzegany“ (LM: 77837/911 I b).

R. m. Rosenblatt również przemawiał w sprawie, poruszonej przez r. m. Perosia i twierdził, że Magistrat nie prześladuje obywateli, ale w interesie zdrowia musi ściśle się trzymać ustawy w sprawie budowy wychodków i suteren; mowca wyraża uznanie Magistratowi za jego stanowisko w tej sprawie i jest przeciwny zwoływaniu ankiety.

R. m. Ritterman podziela zapatrywania r. m. Perosia co do suteren i podnosi różne fakty za daleko idących wymagań sanitarnych, wyglądających na szykany obywateli, przynoszące szkodę ubogiej ludności.

R m. Gertler przemawiał za przeniesieniem zakładu czyszczenia miasta z obecnego miejsca, n. p. do Dębnik.

R. m. Bujwid wykazywał fachowo, że mieszkania suterenowe nie mogą być zdrowe i stanął w obronie miejskiego Urzędu zdrowia.

R. m. X. Caputa przemawiał za budowaniem wyższych domów bez suteren; mowca ma przekonanie, że nawet w śródmieściu należałoby opróżnić wiele mieszkań, zajmowanych przez ubogą ludność.

R. m. Federowicz, jako jeneralny referent komisyi budżetowej, uznaje wielkie znaczenie Towarzystwa ratunkowego dla naszego miasta, ale społeczeństwo nie udziela tej instytucyi należytego poparcia; mimo sympatyi dla instytucyi musi się mowca na razie ze względów budżetowych oświadczyć przeciw podniesieniu subwencyi.

Przewodniczący wskazał, aby tę sprawę przekazać do załatwienia sekcyom skarbowej i dobroczynnej; idzie bowiem o to, aby uchwaleniem przez Radę subwencyi nie naruszyć równowagi budżetowej.

R. m. Gertler wniósł, aby na pokrycie równowagi uchwalić podwyższenie rubryki dochodu z cmentarza.

Dział IX. uchwalono, nadto przyjęto wniosek r. m. Szatkowskiego, z uzupełnieniem podanem przez r. m. Dra Gertlera, oraz uchwalono wniosek r. m. Perosia.

Dział X. Dobroczynność.

Sprawozdawca r. m. Birnbaum przedstawia

bilans:

Wydatki zwyczajne . . .	kor. 242.005		
„ nadzwyczajne . .	„ 15 350	kor. 257.355	
Dochody zwyczajne . . .	kor. 139.075		
„ nadzwyczajne . .	„ 12 138	„ 151.213	
Niedobór . . .		kor. 106.142	

oraz bilans z gmin przyłączonych:

Wydatki zwyczajne	kor. 6.345		
„ nadzwyczajne	„ —	kor. 6.345	
Dochody zwyczajne	kor. —		
„ nadzwyczajne	„ —	„ —	
Niedobór . . .		kor. 6.345	

nadto rezolucyę zamieszczoną na str. 81 preliminarza budżetu.

R. m. X. dr. Caputa zgłasza rezolucye:

„Rada miasta poleca Sekcyi dobroczynnej, aby obmyśliła sposób usunięcia **żebractwa** na ulicach miasta i w 3 miesiącach przedłożyła odnośne wnioski Radzie.

„Rada m. uchwala zapomogi dla **towarzystw dobroczynnych**, proponowane w budżecie na rok 1911 pod warunkiem, że towarzystwa te wezmą udział w ewentualnej akcyi, zmierzającej do tego, aby towarzystwa działały we wzajemnem porozumieniu się ze sobą, niosąc pomoc ubogim.

„Rada m. uchwala i wzywa Sekcyę dobroczynności, aby w nieprzekraczalnym terminie 6-miesięcznym weszła w porozumienie z towarzystwami dobroczynnemi i obmyśliła sposób jednolitej i celowej akcyi, czy to przez zaprowadzenie **katastru ubogich** i ewidencyi, jakie ubodzy w instytucyach otrzymują, czy w inny sposób, nadto obmyśliła sposób zaprowadzenia **domu pracy** dla ubogich“ (LM: VI a. 237/911., 464/911., 2207/911.).

R m. Dr. Pareński zgłasza rezolucyę:

„Rada miejska uchwala:

Wzywa się Magistrat, aby najpóźniej do dnia 1 października b. r. wykonał rezolucyę Rady miejskiej z dnia 28 czerwca 1910 r., dotyczącą przeniesienia z **Miejskiego schroniska dla bezdomnych**, oddziałów dla nieletnich dzieci i umieszczenia ich w odpowiednich lokalach, oraz, aby poczynił studya nad założeniem samoistnych miejskich zakładów wychowawczych dla opuszczonych dzieci, jednego dla chłopców, drugiego dla dziewcząt i do dnia 1 kwietnia 1912 r. przedłożył Radzie miejskiej w tym przedmiocie odpowiednie wnioski“ (LM: VI a. 1231/911).

oraz rezolucyę:

„Rada miejska uchwala:

Wzywa się Magistrat, aby na podstawie rokowań przeprowadzonych z **komitetem ochron** przedłożył Radzie miejskiej przed uchwaleniem budżetu na r. 1912 wnioski;

a) co do udzielenia temu komitetowi wydatniejszej rocznej subwencyi;

b) co do założenia ochron w dzielnicach Wielkiego Krakowa, które ich dotąd nie posiadają, albo w lokalach wynajętych u osób prywatnych, lub też odstąpionych na ten cel przez Gminę;
c) co do programu budowy nowych ochron". (LM: 77840/911.

R. m. Stanisław Nowak zgłasza rezolucyę: „Z uwagi, że w Krakowie coraz więcej znajduje się dziatwy zupełnie opuszczonej, **wałęsającej się po ulicach**, z której rekrutują się złodzieje i różnego rodzaju przestępcy, Rada miasta uchwala wezwać Magistrat do poczynienia studyów i przygotowań do założenia miejskiego **Domu poprawy i przymusowej pracy dla opuszczonej tej dziatwy**". (LM: VI a. 366/911).

Subwencya na kolonię dla pracownic.

R. m. Ponikło przedłożył umotywowany wniosek o udzielenie **subwencyi 700 koron** na utworzoną po raz pierwszy w tym roku w Jeleśni pod Żywcem kolonię wakacyjną dla dziewcząt pracujących w krakowskich zakładach konfekcyi damskiej, magazynach mód, handlach, fabrykach tutek, drukarniach i introligatorniach. Mowca w dłuższym wywodzie podniósł znaczenie społeczne podjętej akcyi. Coraz większy udział kobiet w przemyśle i złe warunki życia w samem mieście źle wpływają na zdrowie kobiet, a tem samem na zdrowie przyszłych pokoleń. Praca przemysłowa kobiet, szczególniej praca fabryczna, pociąga za sobą bardzo poważne skutki nie tylko dla pracownic, ale i dla całego społeczeństwa; wywiera bowiem wpływ nie tylko na całą sferę umysłową ale przedewszystkiem fizyczną: na zdrowie robotnicy. Ilość chorób pomiędzy pracownicami wzmaga się; szczególnie dużo ofiar pochłania gruźlica, ta najczęstsza z chorób zakaźnych. Społeczeństwa zdające sobie sprawę ze znaczenia zdrowia w życiu społecznem i narodowem, zwróciły uwagę na te stosunki i starają się przeciwdziałać złemu przez ograniczenie godzin pracy kobiet, ograniczanie pracy nocnej, przez wysyłanie pracownic na odpoczynek na wieś. Polski Związek niewiast katolickich uznając ważność tej sprawy, pragnie umożliwić i ułatwić pracownicom rozmaitych zawodów parotygodniowy odpoczynek na świeżem powietrzu, uwzględniając przedewszystkiem młodsze robotnice, którym taki odpoczynek najwięcej korzyści przyniesie. Mowca prosi o uchwalenie proponowanej subwencyi. (LM: 74206/911. IV).

Wniosek poparł r. m. Porębski, jako członek komitetu panów, organizującego łącznie z sekcyą Związku niewiast katolickich, tegoroczną kolonię dla pracownic.

Przemawiali jeszcze r. m. Krongold, Iglicki i referent r. m. Birnbaum.

Dział X uchwalono; nadto uchwalono 700 koron na kolonie wakacyjne dla pracownic i podwyższono o tę kwotę rubrykę dochodów tego działu (poz. 8 „opłaty od widowisk").

Dział XI. Sztuka i zabytki historyczne.

Dyr. m. izby obr. Krzyżanowski przedstawia bilans:

Wydatki zwyczajne . . .	kor. 159.107		
„ nadzwyczajne . .	„ 58.602	kor. 217.709	
Dochody zwyczajne . . .	kor. 60.896		
„ nadzwyczajne . .	„ 14.000	„ 74.896	
Niedobor . . .		kor. 142.813	

oraz rezolucye zamieszczone na str. 95 i 97 preliminarza budżetu.

Dział XI oraz drukowane rezolucye przyjęto *en bloc.*

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie $8^1/_2$ wieczór.

Posiedzenie nadzwyczajne (7 w kad. XVI.) **z dnia 24 lipca 1911.**

Przewodniczący: Prezydent Dr. Juliusz Leo.
I. Wiceprezydent m.: Dr Henryk Szarski.
II. Wiceprezydent m.: Józef Sare.
Sekretarz Rady: Dr. Tadeusz Kannenberg.

Radców miejskich obecnych **54**.

Radcy miejscy: Dattner, Dąbrowski, Dr. Doboszyński, Epstein, Dr. Fierich, Dr. Gross, Dr. Gumkiewicz, Hałatkiewicz, Heumann, Jarra, Judkiewicz, Klemensiewicz, Dr. Ignacy Landau, Dr. Rafał Landau, Dr. Lustgarten, Maywalt, Dr. Merz, Miedniak, Misiorowski, Dr. Pareński, Peltz, Schmelkes, Schwarz, Dr. Maryan Starzewski, Suski, Dr Tilles, Turski, Dr. Twaróg, Dr Wasung, hr. Wodzicki **(30)** nieobecność swą usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6 wieczór.

Przed porządkiem dziennym.

Sekretarz Rady odczytał następujące pisma:

1. **Sprzeciw wyborców z Ludwinowa** przeciw wyborowi do Rady miejskiej z dzielnicy Ludwinów w dniu 12 lipca b. r. Odesłano do komisyi weryfikacyjnej. (LK: 75187/911. Prez.)

2. **Podanie właścicieli realności** przy ul. Sobieskiego w Nowej Wsi o **studnię publiczną wodociągową** (wodoć).

Urlopy.

Rada m. udzieliła urlopów:
R. m. Dąbrowskiemu na 6 tygodni.
R. m. Birnbaumowi na 4 tygodnie.
R. m. Zbroji od 4 sierpnia do 15 września.

Przydzielenie do sekcyj i komisyj.

Rada m. przydzieliła r. m. **Szarka** do sekcyi szkolnej; r. m. **Batkę** do sekcyi V. i VI.; r. m. **Biskupskiego** do komisyi gruntowej; r. m **Dra Tadeusza Starzewskiego** do komisyi statutowej, zgodnie z życzeniami tychże panów radców miejskich.

Muzeum w Rapperswylu.

R. m. Rosenblatt przedłożył wniosek nagły o wysłanie delegata gminy na posiedzenie Rady muzealnej w Rapperswylu, mające się odbyć w dniach 7, 8 i 9 sierpnia b. r., ażeby zdał sprawę ze stanu Muzeum i przedłożył Radzie sprawozdanie z obrad, oraz wnioski co do dalszego udzielania przez gminę m. Krakowa subwencyi na cele muzealne. Jako delegata zaproponował mowca dyrektora Muzeum Narodowego prof. Koperę.

R. m. Daszyński popiera wniosek r. m. Dr Rosenblatta.

R. m. Gertler sądzi, że dopuszczenie dyr. Kopery na posiedzenia Rady muzealnej w Rapperswylu będzie bardzo trudne, gdyż nie jest on członkiem Rady; mowca, jako członek Rady muzealnej, będzie na jej posiedzeniu

i postara się o zamianowanie Dra Kopery członkiem korespondentem, aby mógł wziąć udział w obradach; gdyby to było niemożliwem, to dyr. Kopera będzie mógł zbadać stan Muzeum.

Prezydent poddając pod głosowanie wniosek r. m. Rosenblatta, zaznaczył, że Radzie miasta Krakowa przysługuje prawo wysłania delegata na posiedzenie Rady muzealnej do Raperswylu celem rzeczowego zbadania zarzutów, podniesionych publicznie i zdania Radzie sprawy nie tylko na tej podstawie, że Kraków udziela subwencyi, ale że idzie o narodową instytucyę.

Rada uchwaliła wysłać dyrektora Koperę jako swego delegata. (LM: 75188/911. IV).

Interpelacye.

R. m. Dębicki interpeluje w sprawie przebiczowania na ostatniem posiedzeniu Działu XI. budżetu. Było bardzo późno i wszyscy żądali zamknięcia posiedzenia. Istotnie to nastąpiło, ale równocześnie ktoś postawił wniosek, aby dział „Sztuka i zabytki historyczne“ „en bloc“ uchwalono. Tak nie uchodzi, by w Krakowie Rada miasta o sztuce i zabytkach historycznych nic nie miała do powiedzenia. Kilku kolegów mówcy chciało w tej sprawie przemawiać i dlatego mówca zgłasza wniosek o reasumcyę uchwały z ubiegłego posiedzenia i przystąpienie do właściwych obrad nad działem budżetu „Sztuka i zabytki historyczne“.

Nominacye w akcyzie. — Cegielnia miejska. — Policya.

R. m. Daszyński interpeluje w sprawie nominacyi urzędników akcyzy. Dalej podnosi, że zachowanie się większości sekcyi ekonomicznej w sprawie cegielni gminnej uważać należy za zamaskowaną obstrukcyę, aby cegielnia jeszcze tego roku nie weszła w życie i aby ludność przez rok cały płaciła lichwiarskie ceny za cegłę.

Dalej interpeluje w sprawie zachowania się policyi. Przed kilku dniami poranił policyant na ul. Długiej człowieka, w niedzielę ściągnęli dwaj policyanci z karyolki pocztowej koło dworca pocztyliona Wasielskiego, który uderzył głową o bruk i wkrótce skonał. Mowca domaga się, aby prezydent zwrócił się w tej sprawie do komendy korpuśnej i dyrekcyi policyi (LM: 75189 1911. V.).

Prezydent Leo przyrzeka w ostatniej sprawie spełnić żądanie i zaznacza przy tej sposobności, że bawiąc teraz w Wiedniu, przekonał się, iż czynniki miarodajne nie mają nic przeciw temu, aby w Krakowie policya wojskowa zamienioną została na cywilną; potrzeba będzie jednak na to znacznych wydatków. Co do cegielni, prezydent uważa ją za pilną i sądzi, że Rada jeszcze przed feryami będzie ją mogła merytorycznie załatwić. Opiekuje się nią wicepr. Sare.

Radca Mgtu Zawadzki odpowiada na interpelacyę w sprawie urzędników akcyzy.

R. m. Gertler również interpeluje w sprawie urzędników akcyzy.

R. Zawadzki odpowiada, że administracya akcyzy wkrótce przedstawi wnioski w sprawie urzędników akcyzy.

Pomnik Kościuszki.

R. m. Konopiński przypomina, że Rada miejska przed rokiem zatwierdziła poprzednio przed kilkunastu laty powziętą uchwałę, zezwalającą komitetowi budowy pomnika Kościuszki na postawienie tego pomnika w zachodniej stronie Rynku. Sprawę odesłano do komisyi artystycznej, która z góry wystąpiła przeciw wyznaczeniu na Rynku miejsca pod pomnik. Oczywiście komisya ta musi być konsekwentną i na Rynku miejsca pod pomnik wyznaczyć nie chce. Stąd rzecz idzie w odwłokę. Obecnie wymówiono komitetowi lokal, w którym przechowywano odlew pomnika. Gdy komitetowi odmówiono miejsca w barbakanie, musiał on przyjąć podwórze straży pożarnej, dokąd odlew niebawem przewieziony zostanie. Atoli komitet napotyka na nieprzeparte trudności w zebraniu dalszych funduszów na budowę pomnika skutkiem tego, że miejsce pod pomnik na Rynku definitywnie wskazane komitetowi nie zostało. Ciągłe przewlekanie tej sprawy zaczyna być już ubliżającem dla drogiej nam wszystkim pamięci tego bohatera narodowego, któremu pomnik ma być poświęcony. Dlatego mowca zgłasza wniosek nagły:

„Wzywa się Magistrat, aby w czasie jak najkrótszym, jeszcze w bieżącym roku, wyznaczył w zachodniej części Rynku miejsce pod pomnik Kościuszki“.

Wicepr. Sare zaznacza, że osobny subkomitet Rady artystycznej zajął się sprawą umieszczenia pomnika Kościuszki na Rynku. Subkomitet przedstawił memoryał, z którym Rada artystyczna się nie zgadzała i oddaje sprawę Radzie m. Krakowa. Memoryał ten znajdzie się na najbliższem posiedzeniu Rady.

R. m. Kosobucki podnosi, że pomnik postanowiono już w swoim czasie umieścić na Rynku. Należy więc skończyć z wszelkiem kunktatorstwem i polecić budownictwu miejskiemu, aby ustaliło ostatecznie punkt na Rynku, na którym pomnik stanie.

R. m. Dębicki zgłasza wniosek:

„Celem orzeczenia, czy pomnik Kościuszki może być ze względów bezpieczeństwa tymczasowo ustawiony w dziedzińcu Barbakanu, wybiera się komisyę ad hoc, złożoną z następujących pp. radców: Pp. Beringer, Peroś, Meus, Wilczyński i Turski.

Wniosek r. m. Konopińskiego uchwalono.

Wniosek r. m. Dębickiego upadł.

Budżet.

Dalszy ciąg dyskusyi szczegółowej.

Przewodniczący zaznacza odnośnie do wniosku r. m. Dębickiego, że nie może dopuścić do otwarcia dyskusyi nad działem XI. budżetu ze względów zasadniczych, albowiem już na poprzedniem posiedzeniu dział ten został przyjęty. Wnioskodawca jednak może obecnie przy Dziale XII. przemawiać w sprawach należących do Działu XI.

Dział XII. Oświata.

Sprawozdawca r. m. Dr. Bandrowski przedstawia

bilans:

Wydatki zwyczajne . . .	kor. 910.560		
„ nadzwyczajne . .	„ 57.308	kor. 967.868	
Dochody zwyczajne . . .	kor. 153.937		
„ nadzwyczajne . .	„ 1.500	„ 155.437	
Niedobór . .		kor. 812.431	

oraz bilans z gmin przyłączonych:

Wydatki zwyczajne	. . . . kor. 3.440		
„ nadzwyczajne	. . . . „ —	kor. 3.440	
Dochody zwyczajne	. . . . . kor. —		
„ nadzwyczajne	. . . . „ —	„ —	
	Niedobór	. . kor. 3.440	

a nadto rezolucye zamieszczone na str. 105, 115 i 119 prelim narza budżetu.

R. m. Stanisław Nowak wystąpił przeciw r. m. X Capucie, który na jednem z poprzednich posiedzeń Rady wyraził się, że pragnąłby, aby wśród nauczycielstwa było: „więcej ideału, a mniej zabiegów materyalnych". Mowca przedstawia dalej materyalne położenie nauczycielstwa i twierdzi, że jest ono wierne interesom narodowym i pełne poświęcenia.

R. m. Dr. Domański zgłasza 2 rezolucye:

„Uprasza się Pana Prezydenta o poczynienie kroków, jakie za stosowne uzna, żeby wszystkie **szkoły średnie** miały **własne budynki**". (LM: 77851/911. IV).

„Wzywa się Budownictwo miejskie, by niezwłocznie zbadało **stan barbakanu** przy bramie Floryańskiej i stosowne wnioski Sekcyi ekonomicznej przedłożyło". (LM: 77844/911. B/a)

R. m. Dr. Gertler zgłasza 3 rezolucye:

„Uprasza się Prezydenta m., aby w najbliższym czasie wziął pod rozwagę sprawę **reorganizacyi kursów żeńskich dra Baranieckiego**". (LM. 77853/911. IV).

„Wzywa się p. Prezydenta, aby sprawę budowy **domu ludowego** uchwaloną już z powodu przyłączenia gmin podmiejskich do Krakowa, postawił w najbliższym czasie na porządku dziennym komisyi, sekcyi i Rady m." (LM: 77850/911 IV).

a) „Uprasza się p. Prezydenta m., aby delegacyę wzgl. komisyę dla **parku dra Jordana** jak najrychlej zwołał".

b) „Uprasza się p. Prezydenta, aby petycyę Dra Tokarskiego, byłego kierownika ćwiczeń w parku Dra Jordana z powodu uwolnienia go od tej funkcyi, załatwił wzgl. wyjaśnił, jak ta petycya załatwioną została". (LM: 77857/911. IV).

R. m. Kosobucki zgłasza 2 rezolucye:

„Rada miasta uchwala:

Poleca się **Wydziałowi miejskiemu** dla **szkół uzupełniających rękodzielniczych** i Magistratowi miasta Krakowa, aby szkoły uzupełniające ile możności były wprowadzane zawodowe z udziałem nauczycieli poszczególnych zawodów.

Pożądanem jest, aby czynniki zajmujące się szkołami uzupełniającemi, t. j. Wydział szkolny i Magistrat postarały się o powiększenie lokalów na szkoły i o pomnożenie liczby nauczycieli, oraz o wydatniejszą dotacyę na wyposażenie szkół zawodowych" (LM: 77852/911. IV).

„Rada miasta uznaje trudne położenie rękodzielników w mieście Krakowie, z powodu braku lokali na warsztaty; skutkiem czego stan ten normalnie rozwijać się nie może bez dostarczenia mu odpowiednich **gruntów pod budowę warsztatów.**

Przeto Rada miasta ponawiając swoją uchwałę, już w tej sprawie powziętą wzywa Komisyę gruntową, aby przy parcelacyi zakupionych gruntów przez Gminę, wydzieliła większe bloki gruntów w różnych dzielnicach miasta, nadające się pod budowę warsztatów rękodzielniczych i pod przystępnymi warunkami, jak i po umiarkowanej cenie zgłaszającym się rękodzielnikom odsprzedała". (LM: 77811/911. I a).

R. m. Maciołowski wystąpił przeciw pomieszczeniu na podwórzu szkoły im. Władysława Jagiełły budynku z placu św. Ducha, w którym znajdowała się diorama grunwaldzka.

R. m. X Caputa odpierał zarzuty r. m. Stanisława Nowaka i wskazał, iż nie użył słów, przytoczonych przez niego, ale powiedział, że ceni stan nauczycielski, uznaje doniosłą jego pracę, ale pragnąłby, aby wychowawcy młodego pokolenia więcej myśleli o ideałach, a mniej o stosunkach materyalnych; ostatnie słowa zaś odnosiły się do wyposażenia szkół.

R m. Konopiński zgłasza 2 rezolucye do Działu XI:

Rada miasta uchwali:

„Wzywa się Magistrat, o wyznaczenie w najkrótszym czasie, a na wszelki sposób jeszcze w tym roku, miejsca pod **pomnik Kosciuszki** w zachodniej stronie Rynku". (LM: 77841/911. IV).

„Wzywa się Budownictwo miejskie, aby obmyśliło sposób zajeżdżania powozów pod **teatr Słowackiego** przed i po przedstawieniu teatralnem". (LM: 77842/911. B/a).

Mowca porusza dalej sprawę **teatru ludowego** żądając, aby członkowie komisyi teatralnej zdawali także sprawę z działalności teatru ludowego Mowca przypomina swój dawny wniosek, przez Radę m uchwalony, aby zbudowano osobny budynek dla teatru ludowego. Należy tedy uchwałę tę wykonać tembardziej, że Budownictwo miejskie już plany wygotowało.

Nie wdając się w polemikę między ks. Caputą a r. m. St. Nowakiem, musi mowca stwierdzić, że **nauczycielstwo ludowe** w Krakowie ma racyę, upominając się o polepszenie swego bytu materyalnego, bardzo bolesnego. Atoli nauczycielstwo to hołduje także ideałom wychowawczym, bo pracuje na polu literatury pedagogicznej, pracuje nad swojem własnem wykształceniem, czego dowodem jest n. p. zdobycie przez trzech nauczycieli ludowych krakowskich stopni akademickich.

R. m. Iglicki zgłasza rezolucyę:

„Rada miasta uchwali, by przy Muzeum przemysł. dla popierania rzemiosł, w najbliższym czasie urządzić **kursa tapicersko-dekoracyjne.**

Również uchwala się, by Muzeum przemysłowe postarało się, by na czas było zawiadomione od Urzędu z Wiednia dla popierania rzemiosł co do kursów nauki we Wiedniu jak i co do zwiedzania wystaw dla kandydatów krakowskich.

Dotacye Ministerstwa robót publicznych starać się podnieść do wyższej kwoty dla Krakowa". (LM: 77855 1911 IV).

R. m Wolny zgłasza rezolucyę:

„Wzywa się Magistrat, aby zwrócił się do Instytutu dla popierania drobnego przemysłu o otwarcie osobnych **kursów zawodowych** dla młodzieży **stolarskiej**". (LM: 77856/911. IV).

R. m. Daszyński wystąpił przeciw r. m. X. Capucie Mowca przytoczył słowa X Caputy, skierowane przeciw r. m. Nowakowi, iż brał udział w partyjnej agitacyi wyborczej; następnie zarzucał duchowieństwu,

że ono podczas wyborów pracowało z kazalnicy i przy konfesyonale przeciw pewnym prądom. (R. m. X. Caputa: To nieprawda! To kłamstwo!) Dalej r. m. Daszyński omawiał położenie nauczycielstwa.

R. m. Stanisław Nowak zgłasza rezolucyę: „Rada miejska uchwala **200 K dla Uczelni** popołudniowej dla **biednej dziatwy** im. Mieczysławy Sieczkowskiej, przy szkole im Mickiewicza“.

R. m. Dębicki zgłasza rezolucyę do Działu XI: „Ustanawia się jeden dzień w tygodniu z wolnym wstępem do **Muzeum narodowego i Muzeum Czapskich**“. (LM: 77843/911. IV).

R. m. Maciołowski zgłasza wniosek, aby 400 K przeznaczyć na wyposażenie **bibliotek szkolnych**, a subwencyę na roboty ręczne w popołudniowych ochronkach podwyższyć z 800 na 1200 K.

Sprawozdawca Dr. Bandrowski reasumuje dyskusyę, podkreślając szczególnie uwagi dra Gertlera w sprawie budowy domu ludowego w Krakowie.

Prezydent Leo udzielił wyjaśnień na poruszone sprawy przez r. Gertlera, Iglickiego i Kosobuckiego. Na dom ludowy tyle wyłoniło się projektów, że rzecz musi być jeszcze przestudyowana.

Dyrektor Muzeum przemysłowego Till odpowiada na życzenia, wypowiedziane przez radcę Iglickiego. Kurs tapicersko-dekoracyjny będzie urządzony; trzeba jednak będzie wysłać kogoś za granicę.

W sprawie osobistej zażądał głosu X. Caputa zaznaczając w odpowiedzi p. Nowakowi, że nie jest prawdą, aby duchowieństwo występowało kiedykolwiek przeciw podwyższeniu płac dla nauczycielstwa.

Dział XII. uchwalono. Wniosek r. m. Maciołowskiego upadł.

Następnie na wniosek r. m. Perosia przyjęto **en bloc** Dział XIII i Dz. XIV.

Dział XIII. Sprawy wojskowe.

Bilans:

Wydatki zwyczajne	kor. 94.266		
„ nadzwyczajne . . .	„ —	kor. 94.266	
Dochody zwyczajne	kor. 69 770		
„ nadzwyczajne . . .	„ —	„ 69.770	
Niedobór . . .		kor. 24.496	

oraz bilans gmin przyłączonych:

Wydatki zwyczajne	kor. 1.000	
„ nadzwyczajne	„ —	kor. 1.000
Dochody zwyczajne	kor. 250	
„ nadzwyczaje	„ —	„ 250
Niedobór . . .		kor. 750

Dział XIV. „Różne“.

Bilans:

Wydatki zwyczajne . . .	kor. 41.688	
„ nadzwyczajne . .	„ 128.018	kor. 169.706
Dochody zwyczajne . . .	kor. 7.300	
„ nadzwyczajne . .	„ 38.900	„ 46 200
Niedobór . . .		kor. 123.506

oraz bilans gmin przyłączonych:

Wydatki zwyczajne	kor. —	
„ nadzwyczajne	„ 3.551	kor. 3.551
Dochody zwyczajne	kor. —	
„ nadzwyczajne	„ —	„ —
Niedobór . . .		kor 3.551

Na wniosek r. m. Dra Krzetuskiego przyjęto **en bloc** budżetów zakładów miejskich t. j.:

Budżet funduszu wodociągowego.

Bilans:

Wydatki zwyczajne . .	kor. 523.042	
„ nadzwyczajne .	„ 578.737	kor. 1,101.779
Dochody zwyczajne . .	kor. 603.547	
„ nadzwyczajne .	„ 498.232	„ 1,101 779
Nadwyżka w dochodach . .		kor —

Budżet krakowskiej Gazowni miejskiej.

Wydatki	1,531.000 kor.
Dochody	1,531.000 „

Budżet Elektrowni miejskiej.

Wydatki	773.000 kor.
Dochody	773.000 „

Budżet inwestycyjny.

Kredyt pierwotny	3,479 543·57 kor.
Wydatki po dzień 31 grudnia 1910 .	3,296.366·46 „
Kredyt pozostały na rok 1911 . . .	183 177·11 „

oraz rezolucya budżetowa na str. 3 budżetu inwestycyjnego.

Budżet miejskiej fabryki wyrobów betonowych.

Bilans:

Wydatki zwyczajne	kor. 78 210	
„ nadzwyczajne . . .	„ 6.290	kor. 84 500
Dochody zwyczajne	kor. 84.500	
„ nadzwyczajne . . .	„ —	„ 84 500
Nadwyżka w dochodach . .		kor. —

Zgłoszone w czasie obrad budżetowych rezolucye oraz drukowane rezolucye budżetowe przekazano Magistratowi i Sekcyom

Ustawa finansowa.

Generalny sprawozdawca r. m. Jan Kanty Federowicz wnosi imieniem komisyi budżetowej:

Rada miasta uchwali:

1. Zatwierdza się przedłożony preliminarz wydatków i dochodów miejskich na rok 1911.

2. Opodatkowani w mieście Krakowie uiszczać będą na cele gminne w ciągu 1911 r.:

a) 10% dodatek gminny od wszystkich stałych podatków państwowych z wyjątkiem osobisto-dochodowego;

b) 5% podatek gminny od czynszów z mieszkań.

Uchwalono.

Na tem obrady nad budżetem na r. 1911 ukończono.

Uczęszczanie młodzieży do szynków.

Imieniem Sekcyi III referent radca Magistratu Kosiński wnosi:

Rada miasta uchwali:

W interesie obyczajności publicznej i pieczy nad młodzieżą a na podstawie § 14 lit. *l* oraz § 60 u. 30 statutu miejskiego, Rada miasta postanawia:

1. Zakazuje się utrzymującym szynkownie, restauracye, kawiarnie, cukiernie i bufety w obrębie miasta Krakowa, przyjmować w swych lokalach zarobkowych młodzież niżej lat 14, tudzież bez względu na wiek młodzież szkół niższych i średnich, przychodzącą do tych lokali bez towarzystwa osób starszych, oraz zakazuje się podawać tejże młodzieży nawet w towarzystwie osób starszych napojów spirytusowych i dopuszczać ją do brania udziału w dozwolonych w tych lokalach publicznych grach, jak karty, szachy, bilard, domino i t. p.

Nad ścisłem przestrzeganiem powyższego zakazu czuwać będą organa policyjne, a przekroczenia powyższego zakazu karać będzie Magistrat grzywną aż do wysokości 200 K, lub w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej, aresztem do 20 dni, a ewentualnie także pozbawieniem uprawnienia przemysłowego.

2. Poleca się Magistratowi, ażeby powyższy zakaz należycie ogłosił i ścisłego wykonania tego zakazu przestrzegał. (LM: 22964/911. III a).

R. m. Sołtysik zgłasza rezolucyę:

„Poleca się Magistratowi, aby w granicach statutu miejskiego zapobiegał:

a) rozpowszechnianiu pism i obrazków, wywierających szkodliwy wpływ na młodzież szkolną;

b) uczęszczaniu młodzieży szkolnej na niewłaściwe dla niej przedstawienia w teatrach, cyrkach i kinematografach“. (LM: 76387/911).

R. m. Dębicki uważa projekt za niemożliwy do przyjęcia, z powodu przepisu, że policya ma tu wkraczać.

R. m. Gertler podnosi, że policya ma uważać na właściciela kawiarni, czy restauracyi, a nie na studenta.

R. m. Bandrowski oświadcza, że sprawę należy ująć z dwóch punktów widzenia: prawnego i szkolnego. Jeżeli rzecz załatwia sekcya prawnicza, to wyrazić należy zdziwienie, że brakło czasu na odesłanie jej do sekcyi szkolnej. Mowca zgłasza wniosek o odroczenie.

To samo stanowisko zajmują r. m. Nowak Stanisław i Maciołowski, za załatwieniem natychmiastowem przemawiają r. m. Porębski i Kosobucki.

Wniosek o odesłanie wniosku do Sekcyi upadł.

Wniosek Sekcyi III. uchwalono, oraz przyjęto rezolucyę r. m. Sołtysika.

Regulacya ulicy Polnej.

Imieniem Sekcyi I. sprawozdawca st. radca Budown. m Kłeczek wnosi:

Rada miasta uchwali:

Zatwierdza się linię budowlaną od strony południowej dla t. zw. ulicy Polnej w Dz. XVII w Krowodrzy według planu Budownictwa miejskiego z dnia 8 lipca 1911 oznaczonej kolorem zielonym według liter a—b w odległości od granicy drogi Polnej na parceli grunt. lkat. 142/9 6·50 a na parc. bud. lk. 191 7·60 m“. (LM: 68797 1911. B/b).

Uchwalono.

Fabryka cementu w Sierszy.

Imieniem Komisyi drogowo-kanałowej i Sekcyi skarbowej sprawozdawca st. radca Budown. m Kłeczek wnosi:

Rada miasta uchwali:

1. Zakupić 250 sztuk akcyi „Górki“, Towarzystwa akcyjnego fabryki cementu w Sierszy za 50.000 K pod warunkiem wyrażonym w formie życzenia do Banku przemysłowego dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi, aby

a) siedziba Towarzystwa akcyjnego fabryki cementu w Sierszy była w Krakowie;

b) w skład Rady nadzorczej wszedł jeden reprezentant Gminy.

2. Na pokrycie kosztów akcyi zaciągnąć specyalną komunalną pożyczkę.

R. m Dr. Bandrowski prosi o odroczenie tej sprawy z powodu spóźnionej pory.

Przewodniczący zgadza się na odroczenie i zamyka posiedzenie o godzinie 9½ wieczór.

Posiedzenie zwyczajne (8 w kad. XVI) z dnia 31 lipca 1911 r.

Przewodniczący: Prezydent Dr. Juliusz Leo.
I. Wiceprezydent m.: Dr. Henryk Szarski.
II. Wiceprezydent m.: Józef Sare.
Sekretarz Rady: Dr. Tadeusz Kannenberg.

Radców miejskich obecnych **38**.

Radcy miejscy: Dr. Bandrowski, Beringer, Bialik, Birnbaum, Czunko, Daszyński, Dattner, Dąbrowski, Dr. Doboszyński, Drozdowski, Epstein, Dr. Fierich, Godzicki, Dr. Gross, Dr. Guńkiewicz, Guzikowski, Hałatkiewicz, Heuman, Iglicki, Jarra, Jawornicki, Judkiewicz, Klemensiewicz, Konopiński, Dr. Ignacy Landau, Dr. Rafał Landau, Dr. Lustgarten, Maywalt, Dr. Merz, Meus, Miedniak, Misiorowski, Dr. Pareński, Peltz, Dr. Ponikło, Romanowski, Dr. Rosenblatt, Schwarz, Dr. Maryan Starzewski, Turski, Dr. Twaróg, Wachtel, Dr. Wasung, hr. Wodzicki, Wolny (**45**) nieobecność swą usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 6 wieczór.

Porządek dzienny.

Rozszerzenie wodociągu miejskiego.

Imieniem Komisyi wodociągowej sprawozdawca dyr. Jaszczurowski wnosi:

1. Rada miasta Krakowa przyznaje Komisyi wodociągowej kredyt 100.000 kor. na koszta przełożenia ujęcia wodociągowego w celu zwiększenia ilości produkowanej wody do 18.000 m^3 dziennie.

2. Wykonanie robót powierza się Komisyi wodociągowej.

3. Na pokrycie kosztów budowy zaciągniętą zostanie krótkoterminowa pożyczka w wysokości 100.000 kor., która pokrytą zostanie z pożyczki długoterminowej zaciągnąć się mającej.

4. Procenta od powyższej pożyczki krótkoterminowej jakoteż procenty i raty amortyzacyjne od pożyczki

długoterminowej opłacać będzie fundusz administracyjny wodociągu.

5. Do zaciągnięcia pożyczki krótkoterminowej upoważnia się Prezydyum z Sekcyą skarbową.

6. Upoważnia się Komisyę wodociągową do wydania zarządzeń mających na celu przyspieszenie wykonania. (LM: 78106/911. Prez.)

Uchwalono.

Regulacya ul. Czarnowiejskiej.

Imieniem Komisyi gruntów pofortecznych i Sekcyi I. sprawozdawca st. radca budown. Kłeczek wnosi:

Rada miasta uchwali:

Zatwierdza się linię regulacyjną ulicy Czarnowiejskiej w Dz. XIV. w szerokości 20 m na planie Budownictwa miejskiego Oddz. B. z dnia 21 czerwca 1909, oznaczoną linią czerwoną oraz literami a—b'—b''—b'''—c—d—f—g—h—i—j'''—j''—j'—k z poprawką wkreśloną kolorem niebieskim przez Komisyę dla gruntów pofortecznych przyjętą i uchwaloną. (LM: 53305/09. B/b).

Uchwalono.

Regulacya ulicy Grzegórzeckiej.

Imieniem Sekcyi I. sprawozdawca st. radca budownictwa m. Kłeczek wnosi:

Rada miasta uchwali:

„Zatwierdza się linię regulacyjną ulicy Grzegórzeckiej w Dz. XIX. od południowej strony wzdłuż fabryki Zieleniewskiego, jak to oznaczono w planie Budownictwa miejskiego Oddz. B. z dnia 18 maja 1911 kolorem czerwonym i literami f-g—h“. (LM: 35801 1911. B/b).

Uchwalono.

Otwarcie ulicy.

Imieniem Sekcyi I. sprawozdawca st radca budown. m. Kłeczek wnosi:

Rada miasta uchwali:

1. *a)* Zatwierdza się otwarcie ulicy z urzędu w miejsce istniejącej drogi równoległej obok stacyi zestawczej od południa na przestrzeni od dawnej drogi do Prądnika Białego aż do zachodniej granicy szpitala garnizonowego Nr. 15;

b) Zatwierdza się linię regulacyjną dla ulicy tej od południa według liter b—c—d—e—f oznaczonych na planie Budownictwa miejskiego Oddz. B. z dnia 17 maja 1911 r. tak, że szerokość tej ulicy, licząc od parkanu kolejowego, który ogranicza stacyę, wynosić będzie wyjątkowo 10 m.

2. Poleca się Magistratowi przystąpić do wykupna gruntów potrzebnych pod rozszerzenie tej ulicy w myśl noweli z dnia 28 marca 1910 do ust. bud. krak. i przedłożenia wniosków i kosztorysów Radzie miejskiej.

3. Zatwierdza się zachodnią linię regulacyjną dawnej drogi prowadzącej do Prądnika Białego w ten sposób, że narożnik domu szpitala garnizonowego Nr. 15 będzie punktem stałym (lit. a), z którego linia regulacyjna prowadzona ku północy ma biegnąć równolegle do dawnej drogi Prądnika Białego, a to do punktu b, odległego 3 m. 40 cm. od granicznika własności kolejowej, ustawionego na granicy parc. kat. 1273 i 1265 (linia niebieska oznaczona na planie Budownictwa miejskiego z d. 17 maja 1911 r. literami a—b“). (LM: 68957/911. B/b).

Uchwalono.

Fundusz mieszkaniowy.

Iminiem Komisyi gruntowej i Sekcyi skarbowej, oraz Komisyi mieszkaniowej sprawozdawca r. m. Dr. Krzetuski wnosi:

1. W celu dostarczenia mniejszych mieszkań dla ludności w Krakowie, Gmina miasta Krakowa będzie popierała istniejące lub powstać mające stowarzyszenia o charakterze użyteczności publicznej w formie każdorazowo przez Radę miejską uchwalić się mającej, ponadto powołuje się do życia stowarzyszenie użyteczności publicznej a na te cele przeznacza łączną kwotę 600.000 K w gruntach.

W tem stowarzyszeniu ma być Gminie zapewniony przeważający wpływ przez odpowiednie zastępstwo w zarządzie stowarzyszenia a w innych stowarzyszeniach odpowiedni wpływ.

2. Cenę gruntów, która ma być wziętą za podstawę obliczenia i grunta, które mają być na powyższy cel użyte, wyznaczy Rada miasta na wniosek Komisyi gruntowej wspólnie z Komisyą mieszkaniową.

3. Gmina miasta Krakowa przyjmie dla stowarzyszenia, które powoła do życia, gwarancyę dla kredytu budowlanego do wysokości 1 miliona kor., który ma być zwrócony z pożyczki zaciągnąć się mającej przez rzeczone stowarzyszenie czy to za poręką państwowego funduszu mieszkaniowego, czy w inny sposób.

4. Upoważnia się Pana Prezydenta miasta do poczynienia kroków w celu zrealizowania uchwały wymienionej. (LM: 28536/911. III. b).

R. m. Biskupski wita wnioski z radością. Jest w nich przebłysk nadziei, że miejska akcya przeciw drożyźnie mieszkań ukształtuje się pomyślnie. Mowca zwraca uwagę na niebywale wysokie czynsze w naszem mieście i wskazuje na skuteczną analogiczną akcyę w innych większych miastach Austryi i zagranicznych. Szczególniej urzędnicy oczekują niecierpliwie pomyślnych skutków tej akcyi. Mowca prosi, aby Rada chętnie i wydatnie spieszyła z pomocą stowarzyszeniom, tak już istniejącym, jako też mającym w przyszłości powstać.

R. m. Porębski podnosi przyczyny ekonomiczne powodujące drożyznę mieszkań. *Odium* spada zwykle na właścicieli realności, jednak niesłusznie. Jest bowiem rzeczą udowodnioną, że powszechnym powodem drożyzny mieszkań są wysokie ceny materyałów budowlanych oraz drogi, a leniwy robotnik.

R m. Dr. Meisels przedkłada następujący dodatkowy wniosek:

Uprasza się prezydyum, aby z gruntów pofortecznych zarezerwowało pewną część dla towarzystw o charakterze użyteczności społecznej i aby odpowiednie wnioski na Radę przygotowało.

R. m. Dr. Gertler zauważa, że akcya Gminy jest godną uznania, jednak łączy się z nią wiele kwestyj, które mogą ją popierać, lub jej przeszkadzać. Ważną taką kwestyą jest znaczne rozszerzenie sieci tramwajowej. Mowca wnosi, aby prezydent miasta zdał sprawę z rozwoju tej akcyi do 1 kwietnia 1912.

R. m. Peroś występuje przeciw wnioskowi r. m. Meiselsa uważając ewentualne uchwalenie tej dodatkowej rezolucyi za spaczenie celu. Wnioski Magistratu i Sekcyi są ogólne i nie należy ich wykonania opóźniać przez

dodatkowe wnioski nie przedyskutowane i trudne na razie do wykonania z rozmaitych powodów.

R. m. Nowak Stanisław zauważa, że szczególnie stan urzędniczy przywiązywał wielkie nadzieje do gruntów pofortyfikacyjnych, które niestety się nie ziszczają. Wniosek r. m. Meiselsa należy poprzeć.

R. m. Pająk podnosi, że warunki w jakich miasto rozpoczyna akcyę są trudne, bo wypływają z niepomyślnych stosunków ekonomicznych.

Prezydent miasta Dr. Leo oświadcza, że rozszerzenie sieci tramwajowej Gmina projektuje już w najbliższej przyszłości na podstawie fachowych referatów, będących wynikiem niedawnej ankiety. Towarzystwo tramwajowe wygotowało już projekty. Kwestya jest nierozstrzygnięta, czy tory mają być rozszerzone. czy też należy utrzymać dotychczasową szerokość; zdania są podzielone, a zmiana szerokości torów wymaga milionowych wydatków. Kwestyi gruntów pofortyfikacyjnych nie należy mieszać z obecnie zainicyowaną akcyą gminną przeciwdrożyźnianą; zabudowanie gruntów pofortyfikacyjnych może być traktowane zupełnie oddzielnie. Z zapoczątkowanej przez Gminę akcyi przeciw drożyźnie mieszkań, mowca chętnie będzie zdawał w pewnych okresach czasu relacye. Sprawą państwowej pomocy finansowej w formie gwarancyi kredytowej mowca już się zajmował i wniósł przed sześciu tygodniami do odnośnego ministerstwa pismo z prośbą, aby zastrzeżono dla naszego miasta kilkumilionową gwarancyę kredytu mieszkaniowego. Ministerstwo dało odpowiedź, że w zasadzie się na prośbę zgadza, ale wobec licznych zgłoszeń różnych stowarzyszeń z całego państwa, niema mowy aby ministerstwo już w pierwszych trzech latach mogło Gminie dać gwarancyę 5-milionową. Ta niepewna odpowiedź, mogła zaniepokoić i wywołała też z inicyatywy prezydenta znaną uchwałę Koła polskiego. Zachodzi nadto obawa, że mimo gwarancyi państwa towarzystwa mieszkaniowe nie otrzymają kredytu odpowiednio taniego; należy bowiem przypuszczać, że z powodu wielkiego popytu za kredytem rozlicznych stowarzyszeń, stopa procentowa znacznie się podniesie. Odnośny wniosek Koła polskiego zmierza do tego, aby rząd na podstawie gwarancyi państwowej wydał obligacye mieszkaniowe, lub stworzył odpowiednią instytucyę kredytową, którąby dawała na podstawie państwowej gwarancyi na drugą hipotekę tani kredyt dla towarzystw mieszkaniowych. Mowca sądzi, że rząd w tym kierunku działać musi, jeżeli nie zechce dopuścić, aby jego akcya mieszkaniowa wogóle nie spełzła na niczem. Odnośnie do wniosku r. m. Meiselsa zaznacza prezydent, że wniosek ten możnaby przyjąć, ale tylko w ogólniejszej stylizacyi, mianowicie, aby z ogółu gruntów pofortecznych pewną część przeznaczyć na tanie mieszkania, a nie żądać oddania na ten cel konkretnego kawałka gruntu, gdyż grunta pofortyfikacyjne nie wszędzie są jednakowo tanie, a byłoby rzeczą niewłaściwą, aby grunta droższe ewentualnie przeznaczano na tanie mieszkania.

Wnioski Sekcyj jednomyślnie uchwalono wraz z wnioskiem r. m. Dra Meiselsa. Również uchwalono wniosek r. m. Dra Gertlera, aby prezydyum miasta do 1 kwietnia 1912 r. zdało sprawę z zapoczątkowanej na dzisiejszem posiedzeniu akcyi przeciwdrożyźnianej.

Zakupno akcyj „Górki", Tow. akc.

Imieniem Komisyi drogowo-kanałowej i Sekcyi skarbowej sprawozdawca st. radca budown. m. Kłeczek wnosi:

Rada miasta uchwali:

1. Zakupić 250 sztuk akcyi „Górki" Towarzystwa akcyjnego fabryki cementu w Sierszy za 50 000 K. pod warunkiem wyrażonym w formie życzenia do Banku przemysłowego dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi, aby
   a) siedziba Towarzystwa akcyjnego fabryki cementu w Sierszy była w Krakowie;
   b) w skład Rady nadzorczej wszedł jeden reprezentant Gminy.
2. Wydatek na koszta zakupna akcyi pokryć zaliczkowo z funduszu obrotowego miejskiego na rachunek pożyczki na ten cel zaciągnąć się mającej (Lprez.: 226/911)

Uchwalono.

Pożyczka kanałowa.

Imieniem Komisyi drogowo kanałowej i Sekcyi skarbowej sprawozdawca st. radca Budown. m. Kłeczek wnosi:

1. Zaciągnąć pod warunkami możliwie najkorzystniejszymi krótkoterminową pożyczkę w kwocie 200 000 kor. na roboty kanałowe mające się wykonać w roku 1911.
2. Pożyczka ta ma być realizowaną częściowo w miarę zachodzącej potrzeby.
3. Upoważnia się p. Prezydenta miasta łącznie ze Sekcyą skarbową Rady miasta do oznaczenia czasu kiedy, instytucyi w której i warunków, pod którymi pożyczka ta ma być zaciągniętą, tudzież do delegowania pp. radców miejskich do podpisania dokumentów pożyczkowych obok Prezydenta miasta. (LM: 19692/911 B/b)

Uchwalono.

Płuczki.

Imieniem Komisyi drogowo-kanałowej, Sekcyi I. i II. sprawozdawca r. m. Dębicki po wyczerpującem uzasadnieniu wnosi:

Rada miasta uchwali:

1. *a)* Wstawić zasuwy w wale młynówki i wodę na razie ze względów sanitarnych obecnie z powodu niebezpieczeństwa cholery zamknąć;
   b) wykształcenie ścieków, krawężników i poprawę chodników, rowów itd. kosztem nieprzekraczającym 70.000 kor. natychmiast wykonać.
2. *a)* Wydatek 70.000 kor. pokryć krótkoterminową pożyczką na rachunek przyszłej pożyczki na uporządkowanie gmin przyłączonych zaciągnąć się mającą;
   b) do oznaczenia formy i warunków tej pożyczki instytucyi w której i czasu kiedy ma być zaciągniętą, oraz do wyznaczenia radców m. do podpisania dokumentu pożyczkowego obok Prezydenta miasta upoważnia się w myśl § 82 statutu m. p Prezydenta miasta wspólnie z Sekcyą II. (LM: 59602/910 I a)

Wnioski uchwalono.

Zdobnictwo grobów.

Imieniem Sekcyi I i II. referent radca Magistratu Grzybała wnosi:

Rada miasta uchwali:

1. Wybudować na **cmentarzu miejskim szklarnię i skrzynię holenderską** na potrzeby przedsiębiorstwa

gminnego przyozdabiania grobów i mogił kosztem 17.000 K na rachunek pożyczki inwestycyjnej III.

Szklarnia i skrzynie pomieszczone zostaną na gruncie cmentarnym, na groby dotąd nie zajętym od strony drogi warszawskiej na czworoboku między realnością Müllera i Morgensternówką. Grunt ten ma służyć zarazem na hodowlę krzewów i roślin na potrzeby cmentarza.

2. Ustanawia się następujące **opłaty za użycie sal przedpogrzebowych:**

a) za pomieszczenie zwłok w jednej z sal bocznych 20 kor. za cały czas użycia

b) za pomieszczenie zwłok w sali wspólnej 5 kor. za cały czas użycia. (LM: 11859/911 I a).

Uchwalono.

Taryfa kosztów kanalizacyi.

Imieniem Komisyi drogowo-kanałowej sprawozdawca radca Magistratu Grzybała wnosi:

Rada miasta uchwali:

Ustanawia się na lata 1911, 1912 i 1913 taryfę 60 K jako koszta kanalizacyi 1 mb ulicy przy profilu 0·60/0·90 w myśl § 16 a noweli do ustawy budowlanej (LM: 46605 1911. B/b)

R. m. Dr. Gertler podnosi pewne wątpliwości co do należytego przygotowania sprawy.

Przewodniczący Prezydent Dr. Leo cofa tę sprawę z porządku dziennego celem przedłożenia jej Sekcyi III.

Zapomogi na kursa kupieckie.

Imieniem Sekcyi IV. i II. sprawozdawca st. radca Magistratu Dr. Zaczek wnosi:

Dziesięciu nauczycielom szkół ludowych krakowskich przyjętym na kurs wakacyjny przemysłowo-kupiecki przyznaje się po 50 kor. tytułem jednorazowej zapomogi i w tym celu uchwala się kredyt dodatkowy w wysokości 500 kor. dla Dz. XII. budżetu roku bieżącego. (LM: 68466/911. IV).

Uchwalono.

Otwarcie IV. klasy wydziałowej.

Imieniem Sekcyi IV. sprawozdawca st. radca Magistratu Dr. Zaczek wnosi:

Rada miasta nie zgadza się na pokrywanie z funduszów gminnych płac nauczycielskich dla mającej się otworzyć IV. klasy wydziałowej w szkole św. Floryana i obstaje przy swej dawniejszej w tej sprawie uchwale z 4 maja 1911 r. zakomunikowanej c k. Radzie szkolnej okręgowej pismem Magistratu z dnia 10 maja 1910 r. L. 94521. (LM: 68449/911. IV.)

Uchwalono.

Kongres w Brukseli.

Imieniem Sekcyi IV. i II. sprawozdawca st. radca Magistratu Dr Zaczek wnosi:

Nauczycielowi Dr. H. Kanarkowi przyznaje się 300 K tytułem subwencyi na wyjazd do Brukseli na kongres pedologiczny i w tym celu uchwala się kredyt dodatkowy w wysokości powyższej kwoty dla Dz. XII. budżetu roku bieżącego (LM: 69363/911. IV.)

R. m. Stanisław Nowak wnosi, aby podwyższyć subwencyę z 300 na 400 kor.

W głosowaniu przyjęto wniosek Sekcyj.

Wybór Komisyi dla zbadania zarzutów podniesionych przeciw jednemu z Radców miejskich.

R. m. Dr. Krzetuski proponuje następujący skład Komisyi:

Radcy miejscy Dr. Julian Nowak, Dyr. Sołtysik, Prof. Dr. Fierich, Dyr. Szatkowski, Dr. Tadeusz Starzewski.

Uchwalono. (LM: 70493/911. Prez.)

Przewodnictwo obejmuje I Wiceprezydent m. Dr. Szarski.

Orkiestra miejska.

Imieniem Sekcyi II. i IV. sprawozdawca st. radca Magistratu Dr. Zaczek wnosi:

Rada miasta uchwali:

1. Rada miasta uznaje konieczną potrzebę utworzenia orkiestry miejskiej. W tym celu Gmina zawrze kontrakt z przedsiębiorcą p Stanisławem Czyżowskim na lat 6, na mocy którego p Czyżowski obowiąże się utrzymywać przez ten czas orkiestrę złożoną z 35 zawodowych muzykantów i oddać ją na potrzeby Gminy na każde jej wezwanie.

Prócz tego p Czyżowski obowiąże się urządzać peryodyczne koncerty popularne (na wolnem powietrzu) w terminach i miejscu, które Prezydyum miasta oznaczy.

2. Gmina zapewnia p. Czyżowskiemu roczny przychód w wysokości 10.000 kor., na które złożą się subwencye Gminy, kraju i miejskiej Kasy oszczędności.

3 Gmina zapewni p Czyżowskiemu, że orkiestra jego grać będzie podczas przedstawień w teatrze m., a kontrakt jego w tym względzie z dzierżawcą teatru miejskiego podlega zatwierdzeniu Prezydenta miasta.

Oprócz tego Gmina postara się, aby orkiestra m. używaną była podczas przedstawień w teatrze ludowym.

4. Wzywa się Magistrat:

a) ażeby wniósł do Sejmu i Dyrekcyi Kasy oszczędności miasta Krakowa petycyę o udzielenie wydatniejszych niż dotąd subwencyi na cele orkiestry miejskiej;

b) ażeby na podstawie rozporządzenia c. i k. Ministra wojny z dnia 14 lipca 1908 Prez. Nr. 3136 wziął orkiestrę miejską w obronę przed konkurencyą muzyk wojskowych. (LM: 95651/909. IV.)

R. m. Szatkowski sprzeciwia się przedłożonym wnioskom. Gmina bierze na siebie za wielki ciężar, bo subwencye Kasy Oszczędności i Sejmu są w tym wypadku bardzo wątpliwe. Nakłada się wreszcie na dyrekcyę teatru zbyt ciężki obowiązek płacenia na orkiestrę 20.000 kor., zamiast dotychczasowych 16 000 kor.

R. m. Gertler dziwi się, że na posiedzeniu, które uchwala tak znaczne sumy na różne cele, zwalczany jest wniosek tak popularny, jak utworzenie tak potrzebnej w Krakowie orkiestry cywilnej. Mowca popiera wnioski Sekcyi.

R m. Peroś wskazuje również na konieczność utworzenia w Krakowie orkiestry cywilnej. Wprawdzie dyrekcya teatru wolałaby płacić 8.000 kor. orkiestrze wojskowej, zamiast kor. 20.000 cywilnej, ale to nie powinno wstrzymywać od uchwalenia zasady, aby w Krakowie utworzyć orkiestrę cywilną.

Przemawiali następnie r. m. Nowak Stanisław i Kosobucki. Ks. Caputa domagał się ustalenia

kwestyi, aby do orkiestry cywilnej należały tylko o ile możności żywioły narodowe.

R. m. Porębski postawił wniosek o przejście do porządku dziennego nad wnioskami o utworzenie orkiestry cywilnej.

R. m. Dr. Gertler wnosi o imienne głosowanie. Wniosek poparto 17 głosami — Za odroczeniem sprawy oświadczył się r. Biskupski, przeciw zaś 17 t. j. Batko, Bujwid, ks. Caputa, Czubryt, Dębicki, Dr. Gertler, Kosobucki, Krongold, Maciołowski, Meisels, Nowak Stanisław, Pająk, Peroś, Ritterman, Schmelkes, Szarek i Zbroja, poczem w zwyczajnem głosowaniu przyjęto wnioski Sekcyi wraz z dodatkiem r. m. Perosia, aby umowę z p. Czyżowskim zawrzeć na razie na trzy lata oraz z wnioskiem r. m. X. Caputy, aby angażować do orkiestry o ile możności siły polskie.

Upoważnienie Sekcyj i Komisyj na czas feryj.

Imieniem Prezydyum miasta wicesekretarz Magistratu Dr. Kannenberg wnosi:

Rada miasta uchwala:

Na podstawie § 82 statutu Rada miasta przekazuje do załatwienia odnośnym Sekcyom i Komisyom sprawy i czynności zastrzeżone Radzie, a należące do własnego zakresu działania Gminy na czas tegorocznych feryj letnich, t. j. do pierwszego posiedzenia Rady we wrześniu b. r. z tem zastrzeżeniem, że sprawy powodujące wydatek zdecydowane być mogą tylko na wspólnem posiedzeniu Sekcyi właściwej i Sekcyi skarbowej, oraz że na każde takie posiedzenie w czasie feryj zapraszać należy wszystkich radców miejskich bawiących w Krakowie. (Lprez: 1911).

Uchwalono.

Udzielenie urlopów.

Rada miasta udzieliła urlopu:

R. m. Drowi Fierichowi na 6 tygodni.

R. m. Perosiowi na 4 tygodnie.

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 8·50 wieczorem.

Posiedzenie tajne (2 w kad. XVI) z dnia 31 lipca 1911 r.

Nominacye.

Rada miasta zamianowała:

Pana **Władysława Jana** 2-im. **Fronca**, adjunkta Budownictwa miejskiego **architektem miejskim w IX. klasie** rangi z płacą 2 800 K rocznie, kwaterowem 960 K, dodatkiem budowlanym niewliczalnym do emerytury 400 K i prawem do czterech trzechleci po 200 K. (Lprez: 578/911).

Pana **Józefa Jana** 2-im. **Zaczka,** c. k. prowizorycznego adjunkta budownictwa, prowizorycznym **nadetatowym inspektorem technicznym Zarządu wodociągu** miejskiego w IX. klasie rangi, z płacą 2.800 K, z prawem do 4 trzechleci po 200 K, z kwaterowem 960 K i z wliczalnym do emerytury dodatkiem budowlanym 400 K rocznie z tem, że po roku zadawalniającej służby nastąpi stabilizacya, na wypadek której czas służby prowizorycznej w Budownictwie miejskiem i czas służby w c. k. Namiestnictwie od 4 lipca 1909 r. zostanie uznany za policzalny do emerytury za uiszczeniem za ten czas 3% wkładek emerytalnych od 1-szej płacy etatowej. (Lprez: 709/911).

Prezenta na posadę nauczyciela religii.

Rada miasta udzieliła: **Ks. Maryanowi Borowiczce,** wikaryuszowi w Podgórzu prezentę na posadę nauczyciela religii rzymsko-katolickiej. (L: 71405/911. IV).

Udzielenie veniam aetatis.

Panu **Jerzemu Fuzakowskiemu,** pomocnikowi kancelaryjnemu Budownictwa miejskiego oddział B. urodzonemu w Walcza na Węgrzech w dniu 14 lutego 1864, udzielono **veniam aetatis,** celem osiągnięcia posady stałej w etacie urzędników miejskich Gminy m. Krakowa. (Lprez: 667/910)

Panu **Adolfowi Gracy,** pomocnikowi kancelaryjnemu Magistratu, urodzonemu w r. 1848, udzielono **veniam aetatis,** celem otrzymania posady stałej w etacie urzędników miejskich Gminy miasta Krakowa. (Lprez: 579/911.)

Udzielenie zaliczki.

Radcy Magistratu **Drowi Wincentemu Eminowiczowi** udzielono zaliczki na pobory służbowe w kwocie 6 000 K, pod następującymi warunkami:

1. Zaliczka spłacona zostanie w 12½ latach, ratami miesięcznemi po 40 K przez potrącenie z płacy.

2. Na zabezpieczenie spłaty kapitału złoży Dr. Eminowicz policę asekuracyjną na kwotę 6.000 K na okaziciela opiewającą, jako zastaw ręczny.

3. Dr. Eminowicz podpisze deklaracyę, iż zgadza się, aby Kasa miejska z jego poborów strącała aż do zupełnego spłacenia zaliczki po 40 K miesięcznie, a nadto kwotę potrzebną na opłatę premii asekuracyjnej od złożonej policy.

4. Z udzielić się mającej zaliczki strąci się udzieloną mu ex praesidio zaliczkę w kwocie 1.200 K, względnie jej resztę. (LM: 50.002/911/Prez).

Adjunktowi Magistratu **Ludwikowi Urydze** udzielono zaliczki na płacę w kwocie 2.800 K, pod następującymi warunkami:

1. Zaliczka ma być spłacona ratami miesięcznemi w latach 12.

2. Na zabezpieczenie spłaty kapitału złoży Ludwik Uryga policę asekuracyjną, opiewającą na okaziciela i niezaczepialną na kwotę 2.800 K.

3. Zgodzi się, aby raty zaliczkowe i kwotę na opłatę premii asekuracyjnej strącano mu z płacy miesięcznie. (LM: 26076/911. II.)

Przyjęcia do Gminy.

Zapewniono przyjęcie do Gminy miasta Krakowa:

Panu **Jerzemu Rożnowskiemu,** przemysłowcowi, obywatelowi rosyjskiemu, za opłatą taksy w kwocie 400 K, pod warunkiem uzyskania obywatelstwa austryackiego od c. k. Rządu. (LM: 97610/910. V).

Panu **Stanisławowi Czajkowskiemu,** artyście malarzowi, obywatelowi rosyjskiemu, za opłatą taksy w kwocie 50 K, pod warunkiem uzyskania obywatelstwa austryackiego od c. k. Rządu. (LM: 13504/911. V).

Przyjęto do gminy miasta Krakowa p. **Jakóba Hirscha** 2-im. **Rebhuna,** kupca, za opłatą taksy w kwocie 200 K. (LM: 20662/911. V).

Zapewniono przyjęcie do Gminy miasta Krakowa:

Panu **Dr. Stefanowi Józefowi** 2-im. **Borowieckiemu,** asystentowi kliniki neurologiczno-psyhiatrycznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, obywatelowi rosyjskiemu za opłatą taksy w kwocie 50 K pod warunkiem uzyskania obywatelstwa austryackiego od c. k Rządu. (LM: 23254/911 V).

Panu **Stanisławowi Geldmanowi,** nauczycielowi języka francuskiego, obywatelowi rosyjskiemu, za opłatą taksy w kwocie 30 K, pod warunkiem uzyskania obywatelstwa austryackiego od c. k. Rządu. (LM: 23340/911 V).

Panu **Josiek** (Józefowi) **Wekslerowi,** kupcowi, obywatelowi rosyjskiemu, za opłatą taksy w kwocie 300 K, pod warunkiem uzyskania obywatelstwa austryackiego od c. k. Rządu. (LM: 28039/911. V).

Posiedzenie nadzwyczajne (9 w kad. XVI.) **z dnia 11 września 1911.**

Przewodniczący: Prezydent Dr Juliusz Leo.
I. Wiceprezydent m.: Dr Henryk Szarski.
II. Wiceprezydent m.: Józef Sare.
Sekretarz Rady: Dr Tadeusz Kannenberg.

Radców miejskich obecnych **44.**

Radcy miejscy: Bazes, Beringer. Birnbaum, Bujwid, Daszyński. Dattner, Dąbrowski, Dr. Doboszyński, Drozdowski, Epstein, Dr. Fierich, Dr. Gertler, Dr. Gross, Dr. Guńkiewicz, Heuman, Jarra, Jawornicki, Klemensiewicz, Dr. Krongold, Dr Lustgarten, Maciołowski, Margulies, Dr. Meisels. Dr. Merz, Meus, Miedniak, Stanisław Nowak, Dr Pareński, Peros, Rittermann, Dr. Rosenblatt, Schmelkes. Dr. Maryan Starzewski, Dr. Tadeusz Starzewski, Szatkowski, Dr. Tilles, Dr. Twaróg, Wachtel, Wilczyński, hr. Wodzicki (**40**) nieobecność swą usprawiedliwili.

Początek posiedzenia o godzinie 12 w południe.

Śmierć Kardynała JE. księcia Puzyny.

Przewodniczący Prezydent Dr. Leo zabiera głos.

„Szanowni Panowie!

Ciężka żałoba okryła naszą prastarą dyecezyę krakowską. — Osierocona stolica św. Stanisława patrona Polski i naszego miasta. — Wierna swym tradycyom polskim i katolickim Rada miejska zachowując na zawsze we wdzięcznej pamięci wielkie zasługi Zmarłego, jako odnowiciela Katedry Wawelskiej, odczuła głęboko i szczerze wielką boleść, jaką przejęty jest kościół polski wskutek śmierci jednego z najwyższych swych dostojników.

Nie mogąc, stosownie do wyraźnie wypowiedzianej woli zmarłego arcypasterza, w innej formie wyrazić naszych uczuć w tej chwili, przedkładam Prześwietnej Radzie wniosek:

1. Rada miejska wyraża wielebnej i dostojnej kapitule katedralnej krakowskiej najgłębszy żal i współczucie z powodu zgonu najprzewielebniejszego arcypasterza dyecezyi krakowskiej.
2. Rada miasta uchwala na znak żałoby zawiesić swe dzisiejsze posiedzenie i wziąć gremialnie udział w dzisiejszym i jutrzejszym obchodzie pogrzebowym".

Wniosek uchwalono.

Przewodniczący konstatuje, że Rada miejska przez powstanie uczciła pamięć zmarłego dostojnika, a przez jednomyślne głosowanie dała wyraz uczuciom, poczem zamyka posiedzenie o godzinie 12 ^{10} w południe.

Sprawozdania ze Sekcyj i Komisyj.

Sekcya ekonomiczna.

I. Posiedzenie w dniu 13 września 1911 r.

Sekcya zatwierdziła **linię regulacyjną** dla części drogi prowadzącej do Prądnika Białego w przedłużeniu ulicy Długiej, dalej uchwaliła **nabyć** skrawki **gruntu dla regulacyi** ul. Krakowskiej i ul. Miedzuch, tudzież realność w dzielnicy XII. Półwsie dla regulacyi ulicy Tadeusza Kościuszki. Wreszcie zatwierdziła wniosek Magistratu w sprawie **zasklepienia** koryta **Młynówki** Rudawy między realnościami lk. 44 a lk. 45 w dz. IV. przy ulicy Karmelickiej.

II. Posiedzenie w dniu 20 września 1911 r.

Sekcya uchwaliła przyjąć jedną z najdogodniejszych dla Gminy ofert **na dostawę furażu** (owsa, siana i słomy) dla pociągów miejskich.

Następnie uchwaliła **sprzedać skrawek** gruntu w Dz. XVII. w Krowodrzy.

Wreszcie zgodziła się na wniosek Magistratu co do pokrycia nadwyżki kosztów **rozszerzenia odwachu** na kasę garnizonową.

Sekcya skarbowa.

I. Posiedzenie w dniu 1 września 1911 r.

Sekcya uchwaliła imieniem Rady miasta wnioski w sprawie przyznania **kredytu dodatkowego** na opędzenie kosztów przeprowadzenia powszechnego spisu ludności, na uiszczenie premii **ubezpieczenia emerytalnego** za funkcyonaryuszy gminnych oraz na pokrycie opłat asekuracyjnych za robotników miejskiego przedsiębiorstwa czyszczenia kanałów i dołów kloacznych, na pokrycie strat, spowodowanych sprzedażą **mięsa argentyńskiego.**

Następnie przyjęła Sekcya **sprawozdania o zamknięciach rachunkowych** z lat dawniejszych t. j. funduszu Arc. Rudolfa, Dra Dietla, depozytów miejskich, Dra Warschauera, fundacyi różnych, gruntów pofortecznych, budowy gmachu Muzeum techn.-przemysłowego i kollektora lewobrzeżnego.

W końcu przyjęła do wiadomości **sprawozdanie z rewizyi** głównej kasy miejskiej odbytej dnia 16 maja i 23 czerwca b. r. i przydzieliła pp. radcom miejskim do sprawozdania zamknięcia, pozostałe do przedłożenia Radzie miasta po radcy m. ś. p. Henryku Schwarzu

II. Posiedzenie w dniu 11 września 1911 r.

Sekcya imieniem Rady miasta przyjęła wniosek Sekcyi I., by bezzwłocznie wykonać **adaptacyę budynku starego teatru** i przyznała w tym celu kredyt dodatkowy w kwocie 5 020 K dla Dz. II. poz 5 *e* budż. r. 1911; dalej wniosek Sekcyi I. w sprawie zwolnienia **Adolfa Morawieckiego,** najemcę restauracyi w starym teatrze z zapłaty należytości za używanie sprzętów, mebli, naczyń, serwisów i szkła za czas od 1 kwietnia do 30 czerwca 1911 r. w kwocie 100 K.

Przyjęła do wiadomości cały szereg zamknięć rachunkowych z lat dawniejszych, udzielając zarazem absolutoryum odpowiedzialnym urzędnikom miejskiej Izby obrachunkowej.

Uchwaliła kredyt dodatkowy w kwocie 3.500 K na uzupełnienie inwentarzą szkolnego z powodu wprowadzenia instytucyi lekarzy szkolnych, oraz kredyt na utrzymanie porządku i czystości w biurach, w kwocie 1.000 K.

Uchwaliła drewniany budynek dawnej panoramy grunwaldzkiej na placu św. Ducha nabyć na własność Gminy miasta Krakowa, przenieść na podwórze XXVI. szkoły im. Jachowicza kosztem 4.300 K i przeznaczyć na tymczasowy skład dekoracyjny dla teatru miejskiego.

Nadto przyznała kredyt dodatkowy w kwocie 3.300 K na budowę wychodka betonowego w Parku Dra Jordana w miejsce zruderowanego drewnianego od wschodu.

Przyznała kredyt dodatkowy w kwocie 600 K na utrzymanie budynków miejskich.

Przyznała kredyt dodatkowy w kwocie 384 K na utrzymanie budynku Akademii handlowej.

Przyznała kredyt dodatkowy w kwocie 3.500 K na naprawy budynków miejskich.

III. Posiedzenie w dniu 23 września 1911 r.

Sekcya przyznała kredyty dodatkowe na **strażnice policyjne w Ludwinowie i Dąbiu** i kredyt dodatkowy dla Dz. XII. budż. r. 1911. Następnie uchwaliła kredyt na **kupno realności na cele regulacyi** ulicy Tadeusza Kościuszki w Półwsiu i na kupno skrawków gruntu dla **regulacyi** ul. Miedzuch i Krakowskiej. Wkońcu załatwiła sprawę pokrycia nadwyżki kosztów **rozszerzenia odwachu** na pomieszczenie kasy garnizonowej i sprawę przyznania dożywotniego zaopatrzenia byłemu naczelnikowi gminy Ludwinów Wincentemu Jelonkowi. Wszystkie powyższe uchwały przedłożone będą do uchwały Radzie miejskiej.

Sekcya prawnicza.

Posiedzenie w dniu 22 września 1911 r.

Sekcya ukonstytuowała się, wybierając **przewodniczącym** radcę miasta Klemensiewicza, **zastępcą przewodniczącego** zaś radcę m. Dra Rosenblatta. Poczem uchwaliła **dożywotnie zaopatrzenie** dla byłego naczelnika gminy Ludwinowa.

Sekcya V.

Posiedzenie w dniu 20 września 1911 r.

Sekcya **zapewniła przyjęcie** warunkowe dwom osobom za opłatą taksy, przyjęła 45 osób z tytułu 10-letniego zasiedzenia, zaś 10-ciu osobom odmówiła przyjęcia dla braku warunków ustawowych.

Następnie przyznała Sekcya **kredyt** dodatkowy na pokrycie wydatków **otwarcia strażnic policyjnych** w Dąbiu i Ludwinowie.

Na wniosek r. m. Czubryta wezwała Sekcya Magistrat, aby odniósł się do c. k. Dyrekcyi Policyi, ażeby mieszkańcy gmin Dębnik, Ludwinowa i Zakrzówka nie byli zmuszeni odnosić **kart meldunkowych** do komisaryatu w Półwsiu, lecz żeby mogli je składać wprost w inspektoracie w Ludwinowie. Również uchwaliła odnieść się do c. k. Dyrekcyi Policyi z żądaniem, aby inspektorat w Ludwinowie przemieniono na komisaryat.

Dalej uchwaliła wezwać Magistrat, aby nie czekając na ostateczną regulacyę ulic w gminach przyłączonych nadała już obecnie **nazwy** wszystkim bez nazw **istniejącym ulicom,** oraz aby wszystkie domy bez wyjątku zaopatrzono w numery oryentacyjne.

Nadto uchwaliła wezwać Magistrat, aby zarządził **odczyszczenie i odnowienie tablic** z nazwami ulic i liczbami oryentacyjnemi domów w mieście, oraz ażeby zarządził kontrolę, aby spisy lokatorów, umieszczone po sieniach domów, były dokładne i widoczne.

Komisya aprowizacyjna.

Posiedzenie w dniu 25 września 1911 r.

Komisya przyjęła do wiadomości sprawozdanie o krokach poczynionych w sprawie **spędu bydła na targowicę** i ułatwieniach, uzyskanych w tym kierunku w Namiestnictwie. Dalej uchwaliła wnioski zarządu miejskiego co do **sprzedaży ziemniaków** we własnym zarządzie mające przyjść na porządek dzienny najbliższego posiedzenia Rady miejskiej. W sprawie ułatwień przy powtórnych oględzinach mięsa prowincyonalnego uchwaliła **powiększyć ilość mięsa** wolnego od oględzin z 5 do 10 kg., tudzież przedłożyć Radzie miejskiej wniosek o ogólne ułatwienie tych oględzin jakoteż wniosek na wyjednanie u rządu zniesienia zakazu importu drobiu żywego z Królestwa Polskiego. Wkońcu przyjęła do wiadomości sprawozdanie o wstępnych krokach w celu zorganizowania **sprzedaży jaj** galicyjskiej spółki dla zbytu jaj i drobiu.

Komisya archiwalna.

Posiedzenie w dniu 22 września 1911 r.

Komisya ukonstytuowała się wybierając **przewodniczącym** Komisyi r. m prof. Dra Ksawerego Fiericha, **zastępcą** r. m. prof. Dra Stanisława Ponikłę, **delegatem** Komisyi prof. Dra Stanisława Estreichera.

Nastepnie uchwaliła **budżet archiwum** na rok 1912. W budżecie tym uchwaliła przyznać woźnemu archiwum kwaterowe i ustanowić drugiego pomocnika biurowego w archiwum.

Przedłożone przez dyrektora archiwum prof. Dra Stanisława Krzyżanowskiego **sprawozdanie** z czynności archiwum za czas od 1 kwietnia do 15 września b. r. **przyjęła** Komisya **z uznaniem do wiadomości.**

Komisya statutowa.

Posiedzenie w dniu 29 września 1911 r.

Na porządku dziennym była umieszczoną: Dyskusya nad zasadami miejskiej **ordynacyi wyborczej** na podstawie kwestyonaryusza lub innych wniosków zgłoszonych przez członków Komisyi.

Po przeprowadzeniu obszernej dyskusyi uchwaliła Komisya:

1. Że reforma miejskiej ordynacyi wyborczej powinna się oprzeć na innych niż obecne zasadach, tudzież, że reforma powyższa nie ma polegać na zatrzymaniu teraźniejszych kuryi po ich ewentualnem zmodyfikowaniu i uzupełnieniu.
2. Zasadą, na której oprzeć się ma przyszła ordynacya wyborcza ma być: powszechne, tajne, bezpośrednie i równe prawo głosowania.

Nakładem gminy miasta Krakowa. — Drukarnia Związkowa w Krakowie, pod zarządem A. Szyjewskiego.

Kraków, dnia 25 października 1911. Rocznik XXXII.

DODATEK
DO
DZIENNIKA ROZPORZĄDZEŃ
dla stoł. król. miasta Krakowa.

Przedpłatę roczną 2 kor. składać można w biurach Komisarzy obwodowych. Właściciele domów w Krakowie otrzymują „Dziennik rozporządzeń“ bezpłatnie.

L. 104507/911.
V a.

WEZWANIE
do popisowych urodzonych w latach 1891, 1890 i 1889.

W myśl §§ 22 i 23 przepisów wykonawczych część I. do ustawy wojskowej z dnia 11 kwietnia 1889 roku L. 41 Dz. u. p. Magistrat stoł. król. miasta Krakowa wzywa wszystkich popisowych, którzy się urodzili w latach 1891, 1890 i 1889 tak przynależnych do miasta Krakowa, jak i obcych, stale w Krakowie przebywających, tudzież tych, którzy wyszli z klas wieku popisowego, jednakże nie przekroczyli 36 roku życia i z jakiejkolwiek przyczyny nie uczynili jeszcze dotąd zadość obowiązkowi stawania do wojska, ażeby w terminie

od 2 do 30 listopada 1911 r.

zgłaszali się **w Wydziale V. a. Magistratu** (gmach w podwórzu Magistratu II piętro, drzwi Nr. 3) w dni powszednie od godziny 11 do 2 z południa, celem zamieszczenia ich w spisie powołanych do poboru wojskowego na rok 1912.

Przy zgłoszeniu należy przedłożyć metrykę urodzin, a popisowi z obcych powiatów także certyfikat przynależności gminy.

Popisowi do gminy miasta Krakowa nieprzynależni, tutaj jednak przebywający, chcący stawić się do poboru wiosennego przed Komisyą w Krakowie, winni w przeciągu miesiąca listopada b. r. wnieść podania, opatrzone marką stemplową na 1 koronę, za pośrednictwem tutejszego Magistratu do właściwego c. k. Starostwa względnie Magistratu z własnym statutem.

Podania wniesione po dniu 30 listopada b. r. nie będą uwzględnione.

Dla uzyskania tego pozwolenia trzeba atoli: a) złożyć dowód piastowania stałej posady; b) dołączyć świadectwo szkolne, iż popisowy uczęszcza do szkół publicznych jako uczeń lub słuchacz zwyczajny; albo wreszcie c) udowodnić, iż, bądź to dla braku funduszów, bądź też z powodu stosunku służbowego popisowy obcy nie może się wydalić z Krakowa.

Przynależni do Krakowa, będący w wieku popisowym kandydaci stanu duchownego, nauczyciele i kandydaci na nauczycieli szkół ludowych, wreszcie ci którzy posiadają tytuł do jednorocznej służby wojskowej, winni są wnieść w terminie od dnia 1 stycznia do końca lutego 1912 r. należycie udokumentowane podanie do Magistratu, nieprzynależni zaś do właściwego c. k. Starostwa, udowadniając, że im odnośny tytuł przysługuje

Podania reklamacyjne o uwolnienie od zwykłej czynnej służby wojskowej z powodu stosunków familijnych, w myśl § 34 ustawy wojskowej, należy składać w Dzienniku podawczym Magistratu w czasie od dnia 1 stycznia do końca lutego 1912 r.

W rozporządzeniu c. k. Ministerstwa obrony krajowej z dnia 15 kwietnia 1889 roku, obwieszczonem w Dzienniku ustaw państwa z roku 1889 pod L. 45, wyszczególniono dokumenty, które należy dołączyć do podań kandydatów stanu duchownego (§ 45 tego rozporządzenia), kandydatów na nauczycieli szkół ludowych (§ 50), aspirantów do służby jednorocznej (§ 69), tudzież do podań reklamowych (§ 56).

Nadmienia się, że popisowi nie stosujący się do tego wezwania, karani będą w myśl § 35 ustawy wojskowej grzywną od 10 do 200 koron, ewentualnie karą aresztu od 1 do 20 dni, bez względu na tłómaczenie się nieświadomością ustawy.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa
dnia 18 października 1911 r.

Nakładem gminy miasta Krakowa. — Drukarnia Związkowa w Krakowie, pod zarządem A. Szyjewskiego.